

**Informacja z realizacji Strategii
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Miasta Suwałki na lata 2006-2015,
za lata 2009-2011**

Cel 1. Promocja zatrudnienia oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy.

L.p.	Krótki opis działań	Wskaźniki	Liczbowe określenie wskaźników w latach			Realizatorzy	Kwota i źródła finansowania
			2009	2010	2011		
Kierunek 1: Monitorowanie lokalnego rynku z uwzględnieniem zawodów deficytowych i nadwyżkowych poprzez współpracę z pracodawcami i przedsiębiorcami							
1.1	Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych						
1.1.1	Opracowanie przez doradcę zawodowego i pośrednika pracy PUP monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, który ma na celu przede wszystkim: określenie kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowej na lokalnym rynku pracy; stworzenie bazy informacji dla planowania strategii rozwoju miasta, gminy, powiatu; określenie odpowiednich kierunków szkolenia osób bezrobotnych, a także usprawnienie poradnictwa zawodowego. Monitoringu nie można traktować jako kompletnej analizy rynku pracy. Dane, na podstawie których raport jest sporządzony, dotyczą wyłącznie ofert pracy zgłaszanych do Urzędu Pracy, a tylko niewielka część ofert pracy na rynku jest upubliczniona. Dane dotyczą również tylko zarejestrowanych osób bezrobotnych. Nie wszystkie osoby bezrobotne rejestrują się w Urzędzie Pracy. Monitoring nie uwzględnia również faktu, że posiadane przez bezrobotnych kwalifikacje mogły ulec dezaktualizacji.	liczba raportów	2	2	2	PUP	budget samorządowy
1.2.	Analiza i badania sondażowe rynku pracy						
1.2.1.	Analiza i badanie sondażowe rynku pracy pt. „Suwalscy bezrobotni 2009 – analiza potrzeb”. Badaniem objęto 856 losowo wybranych osób bezrobotnych i poszukujących pracy, zarejestrowanych w PUP Suwałki, które wyraziły zgodę na wypełnienie anonimowej ankiety. Respondenci wypełniali ankietę w Urzędzie Pracy w Dziale Pośrednictwa i Poradnictwa oraz Dziale Rynku Pracy. Najwięcej ankiet wypełniono na stanowiskach zajmujących się pośrednictwem pracy. Badanie miało na celu poznanie oczekiwań osób bezrobotnych i poszukujących pracy po rejestracji w Urzędzie pracy. Badanie pozwoliło na uzyskanie informacji na temat zasadności wdrażania przygotowania zawodowego dorosłych – nowego instrumentu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Uzyskane wyniki pozwoliły na racjonalne i kompleksowe	liczba raportów	1	0	0	PUP	budget samorządowy

	zaplanowanie działań i wydatków finansowych w roku 2010 i 2011, aby w sposób skuteczny i celowy nieść pomoc osobom bezrobotnym i poszukującym pracy.						
1.3.	Dostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy						
1.3.1.	W ramach działalności publicznych placówek oświatowych powołano następujące kierunki szkolnictwa zawodowego: - technik urządzeń sanitarnych, - technik cyfrowych procesów graficznych, - kelner, - technik organizacji usług gastronomicznych, - technik organizacji reklamy, - monter mechatronik, - elektromechanik pojazdów samochodowych.	liczba likwidowanych kierunków	0	0	0	ZST, ZS Nr 4, ZS. Nr 6	budżet samorządowy
		liczba nowo powołanych kierunków	2	3	2		
1.4.	Wspieranie rozwoju szkolnictwa wyższego						
1.4.1.	PWSZ w Suwałkach systematycznie rozwija kierunki kształcenia, które są uruchamiane po wnikliwym badaniu potrzeb lokalnego rynku pracy. Stale unowocześnia i rozbudowuje laboratoria przedmiotowe na prowadzonych kierunkach kształcenia	liczba utworzonych kierunków	8	10	12	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach	
		liczba studentów	1441	1898	2172		
Kierunek 2. Rozwój ekonomii społecznej							
2.1.	Wspieranie tworzenia Centrum Integracji Społecznej/Klubów Integracji Społecznej						
2.1.1.	Prowadzono rekrutację uczestników spośród klientów pomocy społecznej do udziału w KIS „Masz Wybór”. Zakwalifikowano 8 osób, z którymi opracowano, zawarto i monitorowano kontrakty socjalne oraz ponoszono koszty z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego	liczba CIS/KIS	0	0	1	MOPS	budżet centralny-719,28 zł, wydatki bieżące MOPS w zakresie realizacji kontraktów socjalnych
2.1.2.	Utworzenie Klubu Integracji Społecznej „Masz Wybór”.	liczba CIS/KIS	0	1	1	Suwałskie Stowarzyszenie Wybór	POKL EFS – 392.716 zł - 2010/2011 r. POKL EFS – 910.980 zł 2010/2014 r. MPIPS 2011/2012 - 89.000 zł
2.2.	Tworzenie spółdzielni socjalnych						

2.2.1.	Brak grupy inicjatywnej do tworzenia spółdzielni socjalnych.	liczba utworzonych Spółdzielni Socjalnych					
2.3.	Budowanie lokalnych partnerstw						budżet centralny, budżet samorządowy, środki zewnętrzne
2.3.1.	Partnerstwo w realizacji projektu „Aktywni dla Suwałk” ze Stowarzyszeniem „Wybór”.	liczba zawartych porozumień	0	0	1	MOPS Suwalskie Stowarzyszenie Wybór	wydatki bieżące
2.3.2.	Porozumienie na rzecz partnerskiej współpracy mającej na celu aktywizację zawodową bezrobotnych świadczeniobiorców pomocy społecznej.	liczba zawartych porozumień	1	1	1	MOPS - PUP	wydatki bieżące
Kierunek 3. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w tym osób niepełnosprawnych							
3.1.	Dostosowanie i organizowanie szkoleń osób bezrobotnych i niepełnosprawnych do wymagań lokalnego rynku pracy						
3.1.1.	Organizowanie szkolenia w ramach harmonogramu działań Klubu Integracji Społecznej „Masz Wybór”.	liczba przeszkolonych osób	0	58	10	Suwalskie Stowarzyszenie Wybór	EFS, budżet centralny
3.1.2.	Organizowanie szkoleń dla osób bezrobotnych.	liczba przeszkolonych osób	239	252	234	OHP	brak danych
3.1.3.	Organizowanie szkoleń grupowych i indywidualnych osobom bezrobotnym i niepełnosprawnym zgodnie z art. 40 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69 poz. 415 z późn. zm.) oraz art. 38 i 40 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127 poz. 721 z późn. zm.).	liczba przeszkolonych osób/w tym niepełnosprawnych	249/12	314/12	96/16	PUP przy współpracy z jednostkami szkoleniowymi	Fundusz Pracy, EFS, PFRON
3.1.4.	Zorganizowano kursy na rzecz Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Suwałkach dla młodzieży bezrobotnej do 25 roku życia.	liczba przeszkolonych osób	167	145	14	Ośrodek Szkolenia Zawodowego OHP w Suwałkach	EFS, środki własne

3.1.5.	Zorganizowano kursy dla osób dorosłych zarejestrowanych w Młodzieżowym Biurze Pracy w Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Suwałkach.	liczba przeszkolonych osób	38	82	73	Ośrodek Szkolenia Zawodowego OHP w Suwałkach	komercja (opłaty przez słuchaczy szkolenia)
3.1.6.	Zorganizowano kursy na rzecz Środowiskowego Hufca Pracy w Suwałkach dla młodzieży uczącej się.	liczba przeszkolonych osób	45	20	56	Ośrodek Szkolenia Zawodowego OHP w Suwałkach	budżet państwa
3.1.7.	Bezrobotnym świadczeniobiorcom pomocy społecznej oraz wychowankom zastępczych form opieki zastępczej organizowano szkolenia zawodowe w celu nabycia kwalifikacji umożliwiających podjęcie zatrudnienia na lokalnym rynku pracy. Szkolenia dotyczyły m.in. zawodów: asystent osoby niepełnosprawnej, kucharz., sprzedawca, technolog robót wykończeniowych, kierowca wózka widłowego, kierowca - kurs prawa jazdy kat. „B” .	liczba przeszkolonych osób	80	0	114	MOPS	EFS 2009 r. – 114.920 zł, 2011 r. – 111.148 zł
3.1.8.	Agencja Rozwoju Regionalnego w okresie 01.11.2009 r. – 31.10.2011 r. zrealizowała projekt pn. „Starter - nowa firma, nowe możliwości” w ramach POKL działanie 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia”.	liczba przeszkolonych osób	0	45	0	„ARES” S.A. w Suwałkach	EFS
3.2.	Udzielanie pomocy finansowej na rozpoczęcie działalności gospodarczej i doposażenie nowopowstałych miejsc pracy						
3.2.1.	Udzielanie jednorazowych środków finansowych na podjęcie działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne i niepełnosprawne zgodnie z art. 46 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz art. 12a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.	liczba osób rozpoczynających działalność gospodarczą / w tym niepełnosprawnych	110/5	136/6	30	PUP	Fundusz Pracy, EFS, PFRON 2009 r. - 1.688.400 zł, 2010 r. - 2.477.822 zł, 2011 r. - 546.435 zł
3.2.2.	Refundacja podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego na to stanowisko zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.	liczba powstałych miejsc pracy	64	68	0	PUP	Fundusz Pracy, EFS 2009 r. - 1.060.581,80 zł, 2010 r. - 1.250.350,40 zł

3.2.3.	<p>Agencja Rozwoju Regionalnego w okresie 01.11.2009 – 31.10.2011 r. zrealizowała projekt pn. „Starter - nowa firma, nowe możliwości” w ramach POKL działanie 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia”</p> <p>Celem działania 6.2 była promocja oraz wspieranie inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy oraz budowy postaw kreatywnych służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia. Działanie jest jedną z form skutecznego przeciwdziałania bezrobociu, podnoszenia poziomu aktywności zawodowej społeczeństwa, a także stymulowanie rozwoju ekonomicznego i społecznego regionów. Wsparcie realizowane w ramach działania kierowane było do osób fizycznych, które zamierzały rozpocząć własną działalność gospodarczą i obejmuje pomoc finansową, a także wsparcie merytoryczne – doradczę zarówno w momencie zakładania firmy, jak również w początkowym okresie jej funkcjonowania – celem zapewnienia trwałości i ciągłości realizowanych przedsięwzięć.</p>	liczba osób rozpoczynających działalność	0	45	0	ARES S.A. w Suwałkach	EFS	
		liczba powstałych miejsc pracy	0	45	0			
3.3.	Prowadzenie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej							
3.3.1	Indywidualnym i grupowym doradztwem zawodowym objęto wszystkich uczestników projektu „Od bierności do aktywności”, w wyniku czego opracowano indywidualne plany działania oraz określono predyspozycje zawodowe	liczba osób/ w tym niepełnosprawnych	119	0	142/28	MOPS	EFS	
3.3.2.	<p>Celem poradnictwa zawodowego jest udzielanie pomocy osobom bezrobotnym, niepełnosprawnym i poszukującym pracy w wyborze odpowiedniego zawodu, kierunku szkolenia, zatrudnienia z punktu widzenia indywidualnych cech osobowościowych, kwalifikacji, predyspozycji, zainteresowań oraz możliwości zdrowotnych. Zadania w zakresie poradnictwa zawodowego realizowane są przez doradców zawodowych PUP, którzy prowadzą porady indywidualne, grupowe oraz udzielają informacji zawodowej (indywidualnej i grupowej)</p> <p>1. Poradnictwo indywidualne: - rozmowy wstępne, - porady indywidualne.</p> <p>2. Poradnictwo zawodowe (porady grupowe)</p> <p>3. Informacja zawodowa: - indywidualna, - grupowa.</p>	liczba osób/ w tym niepełnosprawnych	1205/92 607/60 171/9 32/7 277/7	1160/103 1211/113 176/7 50 207/7	988/100 225/20 178/23 21 10	PUP	budżet samorządowy	

3.3.3.	Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Suwałkach prowadziło poradnictwa i informację zawodową na rzecz młodzieży do 25. roku życia					Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Suwałkach	budżet państwa
	Indywidualne porady zawodowe	liczba porad	900	1195	1063		
	Grupowe poradnictwo zawodowe	liczba porad	58	64	67		
		liczba osób	979	1066	1169		
	Indywidualne informacje zawodowe	liczba informacji	1103	1126	1163		
	Grupowe informacje zawodowe	liczba informacji	100	99	102		
liczba osób		1676	1814	1829			
3.4.	Wspieranie aktywnych form poszukiwania pracy						
3.4.1.	Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy jest udzielana przez urząd w ramach zajęć prowadzonych w Klubie Pracy. Mają one na celu przygotowanie bezrobotnych do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu pracy i podejmowaniu zatrudnienia. W Klubie Pracy prowadzono zajęcia aktywizacyjne oraz szkolenia z zakresu aktywnego poszukiwania pracy: 1.Zajęcia aktywizacyjne „Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy”. 2.Szkolenia z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.	liczba osób/ w tym niepełno - sprawnych	277/9 20	230/2 15	281/7 7	PUP	budżet samorządowy, Fundusz Pracy
3.4.2.	Pośrednictwo pracy na rzecz młodzieży do 25 roku życia (osoby poszukujące pracy).	liczba osób	2322	2284	2297	Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Suwałkach	budżet państwa
3.4.3.	Pośrednictwo pracy na rzecz młodzieży do 25 roku życia (pozyskane miejsca pracy).	liczba osób	912	1150	1034	Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Suwałkach	budżet państwa
3.4.4.	Realizowano usługi wspierające aktywne poszukiwanie pracy bezrobotnych klientów pomocy społecznej zapewniając im udział w zajęciach z doradcą zawodowym.	liczba osób	60	0	40	MOPS	EFS
3.5.	Promowanie usług i instrumentów rynku pracy					PUP, WUP, Pracodawcy	FP, PFRON, EFS, środki własne, budżet

							samorządowy
3.5.1.	Urząd w celu aktywizacji zawodowej bezrobotnych, jak również pomocy pracodawcom realizował zadania ustawowe poprzez instrumenty rynku pracy. W ramach tych zadań organizowano prace interwencyjne, roboty publiczne, staże zawodowe, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne.	liczba pracodawców	316	423	168	PUP. pracodawcy	FP, EFS, PFRON
	1.Prace interwencyjne	liczba osób skierowanych/ w tym niepełno - sprawnych	118/7	162/11	114/6		
	2.Roboty publiczne		24	49/3	5/2		
	3.Staże zawodowe		400/7	443/12	149/19		
	4.Przygotowanie zawodowe dorosłych		5/1	3	0		
	5.Prace społecznie użyteczne		26/5	30/5	27/3		
Kierunek 4. Identyfikacja diagnoza oraz działania na rzecz zaspokajania potrzeb osób bezrobotnych i niepełnosprawnych							
4.1.	Analiza potrzeb osób bezrobotnych i niepełnosprawnych						
4.1.1.	Badanie potrzeb osób bezrobotnych „Suwalscy bezrobotni 2009 – analiza potrzeb” zostało już opisane w pkt. 1.2.1. Strategii.	liczba raportów	1	0	0	PUP	budżet samorządowy
4.2.	Aplikowanie projektów na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych i niepełnosprawnych						
4.2.1.	Pozyskano środki z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na rozwój ekonomii społecznej wyniku czego w ramach Projektu “ Aktywni dla Suwałk ” utworzono Klub Integracji Społecznej.	liczba uczestników	0	0	12	Suwalskie Stowarzyszenie „Wybór”	MPiPS
4.2.2.	W celu poprawy aktywności społecznej i zawodowej osób bezrobotnych, niepełnosprawnych oraz młodzieży zastępczych form opieki rodzinnej podlegającej procesowi usamodzielnienia aplikowano projekty w ramach działania 7.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Pozyskano środki i realizowano Projekt „OD BIERNOŚCI DO AKTYWNOŚCI” .	liczba uczestników	119	0	142	MOPS	Na realizację projektu pozyskano kwotę 2.712.194 zł z EFS
4.2.3.	CEiPM OHP w Suwałkach realizowało projekty współfinansowane ze środków EFS na rzecz osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo w wieku 18-25 lat. W ramach realizacji niżej wymienionych 7 projektów	liczba uczestników	50	55	32	CEiPM OHP	EFS, udział własny

	<p>zorganizowano zajęcia aktywizacyjne oraz kursy zawodowe podnoszące bądź uzupełniające kwalifikacje zawodowe dla 137 uczestników.</p> <p>Projekty pn.:</p> <p>1."Szkolenie – Praktyka – Zatrudnienie – Rozwój – II edycja" – systemowy</p> <p>2."Od bierności do aktywności" - komponent regionalny</p> <p>3."Pokolenie zawodowej szansy" – komponent regionalny</p> <p>4."Szkolenie – Praktyka – Zatrudnienie – Rozwój – III edycja" – systemowy</p> <p>5."Czas na staż" – komponent regionalny</p> <p>6. "Szkolenie – Praktyka – Zatrudnienie – Rozwój – IV edycja" – systemowy</p> <p>7."Tak niewiele potrzeba, by wiele móc" – komponent regionalny.</p>						
4.2.4.	<p>PUP w ramach POKL 2008-2013 Priorytetu VI Rynek Pracy Otwarty dla Wszystkich, Działanie 6.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspierania aktywności zawodowej w regionie, poddziałanie 6.1.3. Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych realizuje projekt „Bezpośrednio do zatrudnienia – inwestycje w kwalifikacje i doświadczenie zawodowe bezrobotnych powiatu suwalskiego”. Celem projektu jest zwiększenie szans osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP na podjęcie zatrudnienia poprzez zastosowanie ustawowych działań aktywizacyjnych. Ponadto każdy z beneficjentów korzysta z usług z zakresu poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy.</p>	<p>liczba uczestników (była wykazywana)</p>	307	311	174	PUP	środki finansowe FP i EFS
4.2.5.	<p>W celu pozyskania dodatkowych środków finansowych PUP przystąpił do konkursu ogłoszonego przez WUP w Białymstoku. W tym celu złożył projekt, którego realizacja rozpoczęła się w miesiącu wrześniu 2011 r. Projekt pn. „Hotelarstwo twoją szansą na zatrudnienie” – współfinansowany ze środków EFS w ramach POKL 2007 – 2013, Priorytet VI. Działanie 6.1. Poddziałanie 6.1.1. wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy. Zastosowano ustawowe działania aktywizacyjne. Ponadto wszystkie osoby uczestniczące w projekcie przed</p>	<p>liczba uczestników</p>	0	0	11	PUP	środki EFS

otrzymaniem skierowania na szkolenie uczestniczyły w zajęciach prowadzonych przez doradcę zawodowego i utworzyły Indywidualne Plany Działań.						
--	--	--	--	--	--	--

Cel 2. Budowanie systemu działań wspomagających funkcjonowanie rodzin i osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją.

L.p.	Działania	Wskaźniki	Liczbowe określenie wskaźników w latach			Realizatorzy	Źródła finansowania
			2009	2010	2011		
Kierunek 1: Przeciwdziałanie i zapobieganie skutkom wykluczenia społecznego i marginalizacji							
1.1.	Praca socjalna z grupami szczególnego ryzyka z zastosowaniem elementów aktywnej integracji						
1.1.1.	Pracownicy socjalni w bieżącej pracy socjalnej wykorzystywali narzędzie jakim jest kontrakt socjalny lub jego odpowiednik program usamodzielnienia. W dążeniu do pokonywania trudności wykorzystywano zasoby lokalne oraz instrumenty aktywnej integracji.	liczba kontraktów/programów usamodzielnienia	188/87	143/96	316/103	MOPS	w ramach bieżącej działalności
1.2.	Pomoc pieniężna i w naturze rodzinom i osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym i marginalizacją						
1.2.1.	Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, a więc dotknięte bezrobociem, niepełnosprawnością, długotrwałą chorobą, przejawiające trudności opiekuńczo-wychowawcze, opuszczające zakłady karne lub bezdomne, osiągające niskie dochody obejmowano różnymi formami pomocy pieniężnej (zasilki stałe, okresowe, celowe) i w naturze (opał, posiłek, żywność).	liczba osób/rodzin, którym udzielono pomocy	3160	3658	3476	MOPS	budżet centralny, budżet samorządowy 2009 r. – 3.325.541 zł, 2010 r. – 3.710.033 zł, 2011 r. – 3.647.302 zł
	Pomoc w postaci dodatków mieszkaniowych udzielona osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, która wspomagała osoby zagrożone wykluczeniem społecznym w pokrywaniu kosztów związanych z utrzymaniem mieszkań.	liczba osób, którym udzielono dodatków mieszkaniowych	2104	2009	1832	ZBM	budżet samorządowy
1.2.2.	Osobom nie posiadającym ubezpieczenia zdrowotnego, a którzy spełniają kryterium dochodowe z ustawy o pomocy społecznej oraz nie występuje dysproporcja, potwierdzano	liczba osób, którym udzielono pomocy	50/10	66/7	48/10	MOPS	budżet centralny 2009 r. - 9.100 zł, 2010 r.– 4.000 zł, 2011 r. – 5.000 zł

	prawo do świadczeń opieki zdrowotnej osobom nieubezpieczonym, w tym bezdomnym.						
1.2.3.	Osobom niepełnosprawnym ułatwiano funkcjonowanie w codziennym życiu poprzez dofinansowanie zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, sprzętu rehabilitacyjnego i turnusów rehabilitacyjnych.	liczba osób, którym udzielono pomocy	841	862	772	MOPS	środki PFRON 2009 r. – 388.878 zł, 2010 r. – 391.297 zł, 2011 r. – 344.031 zł budżet samorządowy 2010 r. - 144.275 zł
1.2.4.	Rodzicom z dziećmi znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, osiągającym dochody na osobę niższe niż 504 zł., a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne - 583 zł, przyznawano i wypłacano zasiłki rodzinne oraz przysługujące dodatki.	liczba rodzin, którym udzielono pomocy	5225	4941	4708	MOPS	budżet centralny 2009 r. – 9.474.254 zł, 2010 r. – 9.994.357 zł, 2011 r. - 8.941.676 zł
1.2.5.	Osoby uprawnione do alimentów, którym rodzice nie dostarczają środków utrzymania przy dochodzie nie przekraczającym 725 zł, przyznawano i wypłacano świadczenia z funduszu alimentacyjnego.	liczba rodzin/osób, którym udzielono pomocy	710	690	1250	MOPS	budżet centralny 2009 r. – 3.695.148 zł, 2010 r. – 3.927.195 zł, 2011 r. – 4.196.384 zł
1.3.	Wzmacnianie poradnictwa specjalistycznego, terapii, wsparcia						
1.3.1.	Wzmacnianie poradnictwa specjalistycznego, terapii, wsparcia.	liczba udzielonych porad	0	0	165	Suwalskie Stowarzyszenie Wybór	
		liczba osób objętych terapią indywidualną	0	0	32		
		liczba osób objętych terapią grupową	0	0	45		
1.3.2.	Osobom długotrwale bezrobotnym, ofiarom przemocy w rodzinie, uczestnikom środowiskowego domu samopomocy udzielano poradnictwa prawnego, socjalnego, psychologicznego i rodzinnego. Prowadzono terapię indywidualną i grupową skierowaną do rodzin dysfunkcyjnych.	liczba udzielonych porad	186	475	792	MOPS	EFS, budżet centralny, budżet samorządowy
		liczba osób objętych terapią indywidualną	46	56	89		
		liczba osób objętych terapią grupową	105	75	86		
1.3.4.	W ramach projektu „Od bierności do aktywności” zorganizowano wyjazdowe zajęcia socjoterapeutyczne skierowane do wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych w wieku 18-25 lat. Celem zajęć warsztatowych było przeciwdziałanie zjawisku agresji rówieśniczej i przemocy w rodzinie oraz wykluczeniu	liczba udzielonych porad	1/62 h	0	0	MOPS	EFS, budżet samorządowy, budżet centralny
		liczba osób objętych terapią indywidualną	0	0	0		
		liczba osób objętych terapią grupową	9	0	0		

	społecznemu.						
1.3.5.	W ramach projektu „Razem Skuteczniej” prowadzono zajęcia socjoterapeutyczne skierowane do dzieci w wieku 7-12 lat z rodzin dysfunkcyjnych. Program obejmował 22 spotkania 2 – godzinne.	liczba udzielonych porad	0	0	0	MOPS	budżet centralny
		liczba osób objętych terapią indywidualną	0	0	0		
		liczba osób objętych terapią grupową	0	0	19		
1.3.6.	Dzieciom i młodzieży udzielano poradnictwa specjalistycznego, terapii i wsparcia.	liczba udzielonych porad	175	178	272	PP-P	budżet samorządowy
		liczba osób objętych terapią indywidualną	109	99	116		
		liczba osób objętych terapią grupową	42	65	40		
1.3.7.	Udzielanie informacji osobom orzekanym o przysługujących im uprawnieniach w zależności od uzyskanego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz składającym wnioski o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.	liczba udzielonych porad	3000	3500	4500	PZON	budżet centralny, budżet samorządowy
1.4.	Wspieranie funkcji opiekuńczo - wychowawczej rodzin						
1.4.1.	W ramach projektu „Łączy nas rodzina” zorganizowano warsztaty kompetencji wychowawczych rodzicom naturalnym, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej. W trakcie zajęć zastosowano formy edukacyjno-treningowe, takie jak: wykład, praca indywidualna, praca w grupach, ćwiczenia.	liczba kursów, szkoleń i porad	0	0	1/30 h	MOPS	budżet centralny 3.600 zł
		liczba osób uczestniczących w warsztatach	0	0	12		
1.4.2.	Prowadzono zajęcia pozalekcyjne wyrównawcze z matematyki i języka angielskiego dla dzieci z rodzin zastępczych.	liczba kursów, szkoleń i porad	0	0	180 h	MOPS	budżet centralny 9.000 zł
		liczba osób uczestniczących w zajęciach indywidualnych	0	0	10		
1.4.3.	Rokrocznie przeznaczane są środki finansowe na organizację powszechnie dostępnych zajęć pozalekcyjnych, z wyłączeniem zajęć sportowych jako alternatywnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży.	liczba uczestników zajęć w świetlicach	30	30	30	Suwalska Spółdzielnia Mieszkaniowa	budżet samorządowy: 2009 r. - 24.583,98 zł, 2010 r. -24.489,56 zł, 2011 r. -39.510,44 zł

1.4.4.	Działalność ŚHP/Świetlicy Środowiskowej OHP prowadzonej przez Środowiskowy Hufiec Pracy w Suwałkach adresowana do młodzieży OHP i ze środowiska-czynna poniedziałek-piątek po 4 godziny dziennie. Kola zainteresowań: rekreacyjno-sportowe, artystyczne, komputerowe. Realizowane projekty EFS.	liczba uczestników zajęć w świetlicach	49	53	56	ŚHP w Suwałkach	EFS- Program „Studio Kreatywności”, S-P-Z-R II, III, IV
		liczba pogadanek	12	15	17		
		kursów, szkoleń i porad	4	4	7		
		liczba osób uczestniczących w warsztatach	20	35	35		
1.4.5.	Prowadzenie poradnictwa pedagogicznego i psychologicznego rodzinom biologicznym, zastępczym i adopcyjnym zgłaszającym się do Ośrodka.	liczba kursów, szkoleń i porad	153	170	142	O A-O	w ramach bieżącej działalności, budżet samorządowy
1.4.6.	Prowadzenie działalności i organizacja czasu wolnego w świetlicach.	Liczba uczestników zajęć w świetlicach	695	738	768	placówki oświatowe	budżet samorządowy
1.5.	Organizacja prac społecznie użytecznych						
1.5.1.	Przy współpracy z PUP realizowano uzupełniającą formę wsparcia dla osób długotrwale bezrobotnych, bez prawa do zasiłku, systematycznie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Stanowią one element reintegracji zawodowej osób o najniższym statusie społecznym zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją. Celem tych prac jest aktywizacja zawodowa przygotowująca do wejścia na otwarty rynek pracy poprzez wdrażanie do systematyczności, punktualności, przestrzegania dyscypliny pracy oraz wyrabiania nawyków pozyskiwania środków na utrzymanie w ramach własnej pracy.	liczba godzin,	7466	7240	7556	MOPS	budżet samorządowy 2009 r. – 19.412 zł, 2010 r. – 20.200 zł, 2011 r. – 11.592 zł Fundusz pracy 2009 r. – 29.117 zł, 2010 r. – 30.301 zł, 2011 r. – 32.724 zł EFS 2011 r. – 10.224 zł
		liczba uczestników	26	34	28		
		liczba jednostek organizujących prace społecznie użyteczne	1	1	1		
Kierunek 2. Zapobieganie problemom niedożywienia							
2.1.	Zapewnienie gorących posiłków dzieciom i młodzieży w okresie nauki szkolnej oraz starszym, niepełnosprawnym, ubogim i bezdomnym						
2.1.1	Gorący posiłek realizowano w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie żywienia”. Pomoc realizowano	liczba osób, którym udzielono pomocy	2588	3036	2684	MOPS	budżet centralny, budżet samorządowy 2009 r. – 1.352.437 zł,
		dzieci i młodzież	2.135	2.467	2.281		

	w stołówkach szkolnych oraz 5 punktach wydawania posiłków na terenie miasta.	osoby dorosłe/bezdomne	43/50	533/63	338/65		2010 r. – 1.648.063 zł, 2011 r. - 1.449.620 zł
2.1.2	Osobom chorym i niepełnosprawnym posiłek dowożono do miejsca zamieszkania.	liczba osób, którym udzielono pomocy	96	105	87	MOPS	budżet centralny, budżet samorządowy 2009 r.-32.569 zł, 2010 r.-46.347 zł, 2011 r. -21.189 zł
2.1.3.	Prowadzenie stołówki dożywiającej osoby ubogie, rodziny wielodzietne, bezdomnych i niezaradnych życiowo. Stołówka wydaje gorący posiłek w postaci zupy z wkladką przez 5 dni w tygodniu, a na dni wolne od pracy i święta wydawany jest suchy prowiant.	liczba dożywianych osób	243	212	140	Parafia św. Aleksandra	budżet samorządowy 2009 r. – 28.000 zł, 2010 r. – 30.000 zł, 2011 r. – 25.000 zł Środki parafii 2009 r. – 51.234 zł, 2010 r. - 34.654 zł, 2011 r. - 44.430 zł
2.2.	Udzielanie pomocy pieniężnej na zakup żywności						
2.2.1	Osobom wykazującym przeciwwskazania do zbiorowego żywienia oraz w okresie przerw wakacyjnych dzieciom i młodzieży przyznawano zasiłki celowe na zakup posiłków lub żywności w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.	liczba osób, którym udzielono pomocy	3789	4214	3401	MOPS	budżet centralny, budżet samorządowy 2009 r. – 1.485.160 zł, 2010 r. – 1.354.148 zł, 2011 r.- 1.272.061 zł
2.3.	Udzielanie pomocy w naturze						
2.3.1.	Osobom, wobec których istnieją podejrzenia o marnotrawstwo środków obejmowano pomocą w formie talonów na zakup żywności.	liczba osób, którym udzielono pomocy	146	42	583	MOPS	budżet samorządowy budżet centralny 2009 r. –121.726 zł, 2010 r. – 49.712 zł, 2011 r. – 311.385 zł
2.3.2.	Dystrybucja żywności pozyskanej z Banku Żywności osobom potrzebującym.	liczba osób, którym udzielono pomocy	50	85	105	Uniwersytet III Wiek, Stowarzyszenie Integracji Społecznej Alternatywa	koszty własne stowarzyszeń
2.3.3.	Pozyskiwanie żywności z nadwyżek produkcyjnych w ramach programu PEAD oraz w akcjach zbiórek i przekazywanie pozyskanej żywności organizacjom pozarządowym.	liczba organizacji pozarządowych, którym przekazano żywność	20	26	20	Stowarzyszenie Bank Żywności	budżet samorządowy 2009 r. – 8.000 zł, 2010 r. – 8.000 zł, 2011 r. – 9.000 zł środki Stowarzyszenia 2009 r. – 10.568 zł,

							2010 r. – 10.852 zł, 2011 r. – 66.938 zł
2.3.4.	Dystrybucja pozyskanej żywności w ramach akcji zbiórek oraz od sponsorów pomiędzy ubogich mieszkańców parafii.	liczba rodzin, którym udzielono pomocy żywnościowej	123	231	192	Parafia p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła	budget samorządowy 2009 r. – 4.000 zł, 2010 r. – 5.000 zł, 2011 r. – 5.000 zł środki Stowarzyszenia 2009 r. – 8.000 zł, 2010 r. - 504 zł, 2011 r. - 567 zł
2.3.5.	Udzielanie pomocy żywnościowej samotnym matkom, rodzinom wielodzietnym, ubogim oraz bezdomnym.	liczba osób, którym udzielono pomocy	487	524	426	Parafialny Zespół Caritas przy Parafii św. Aleksandra	budget samorządowy 2009 r. – 5.000 zł, 2010 r. - 5.000 zł, 2011 r. – 5.000 zł. środki Stowarzyszenia 2009 r. - 19.190 zł, 2010 r.– 12.275 zł, 2011 r. –20.239 zł
2.3.6.	Udzielanie osobom ubogim pomocy żywnościowej, wsparcia w postaci środków czystości, odzieży, artykułów szkolnych.	liczba osób, którym udzielono pomocy	334	358	0	Polski Komitet Pomocy Społecznej	budget samorządowy 2009 r. – 7.050 zł, 2010 r. – 6.000 zł środki Stowarzyszenia 2009 r. – 3.023 zł, 2010 r. – 7.739 zł
2.3.7.	Udzielanie pomocy żywnościowej dzieciom z rodzin ubogich w okresie Świąt Bożego Narodzenia.	Liczba rodzin, którym udzielono pomocy	10	10	10	TPD w Suwałkach	budget samorządowy 2009 r. – 2.000 zł, 2010 r. – 1.000 zł, 2011 r. - 1.000 zł środki Stowarzyszenia 2009 r. - 403 zł, 2010 r. - 258 zł, 2011 r. - 286 zł
2.4.	Poprawa bazy żywieniowej w szkołach i przedszkolach – doposażenie/tworzenie						
2.4.1.	W ramach rządowego programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” sukcesywnie doposażano istniejące punkty przygotowywania i wydawania posiłków funkcjonujące przy placówkach oświatowych.	liczba doposażonych/utworzonych punktów	16	18	18	Wydział Oświaty Wychowania i Sportu UM	budget centralny, budget samorządowy 2009 r. – 379.401 zł, 2010 r. – 435.502 zł, 2011 r. – 400.924 zł
2.4.2.	Placówkom oświatowym nie posiadającym zaplecza kuchennego zapewniano dowóz posiłku do placówek.	liczba placówek	4	3	3		2009 r. - 13.567 zł, 2010 r. – 29.508 zł, 2011 r. – 35.324 zł

Kierunek 3. Rozwój form rodzinnej opieki zastępczej

3.1.	Tworzenie zawodowych rodzin zastępczych						
3.1.1	Zawodowe rodziny zastępcze sukcesywnie rozwijano, pozyskując środki w ramach otwartych konkursów ogłaszanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej. W roku 2009 realizacja programu „Zawodowa rodzina zastępcza – mój dom”, w roku 2010 „Pomoc – Wsparcie – Rozwój”, w 2011 „Łączy nas rodzina”.	liczba zawodowych rodzin zastępczych/ liczba dzieci w rodzinach	5/27	7/30	9/43	MOPS	budżet samorządowy 2009 r. – 324.604 zł, 2010 r. - 356.454 zł, 2011 r. – 373.247 zł budżet centralny 2009 r. – 19.300 zł, 2010 r. - 26.141 zł, 2011 r. - 18.865 zł
3.2.	Pokrywanie kosztów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo - wychowawczych						
3.2.1.	Dzieciom umieszczanym w rodzinach zastępczych na podstawie postanowień sądu przyznawano i wypłacano comiesięczną pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz pomoc jednorazową na potrzeby przyjętych dzieci do tych rodzin.	liczba rodzin zastępczych/ liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	134/199	133/204	127/180	MOPS	budżet samorządowy 2009 r. – 1.485.054 zł, 2010 r. – 1.495.169 zł, 2011 r. – 1.664.293 zł budżet centralny 2011 r. – 4.000 zł.
3.2.2.	Miasto Suwałki pokrywało koszty pobytu dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów.	liczba rodzin zastępczych/ liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	12/20	12/20	11/17	MOPS	budżet samorządowy 2009 r – 147.807 zł, 2010 r. –198.327 zł, 2011 r. - 171.777 zł
3.2.3.	Miasto Suwałki zobowiązane było do ponoszenia kosztów za dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo wychowawczych na terenie innych powiatów.	liczba placówek/liczba dzieci	1/1	1/1	1/1	MOPS	budżet samorządowy 2009 r. – 22.646 zł, 2010 r. – 21.648 zł, 2011 r.- 21.667 zł
3.3.	Promocja rodzicielstwa zastępczego oraz edukacja rodziców zastępczych i poradnictwo specjalistyczne						
3.3.1	Organizowanie szkolenia dla kandydatów na rodziny adopcyjne i zastępcze; szkolenia dla funkcjonujących rodzin zastępczych; szkolenia doskonalące dla rodzin zawodowych, niespokrewnionych rodzin zastępczych oraz prowadzono grupę wsparcia dla rodzin zastępczych.	liczba uczestników szkoleń	36	28	29	OAO	w ramach bieżącej działalności, budżet samorządowy
Kierunek 4. Wspieranie procesu usamodzielniania							
4.1.	Stwarzanie odpowiednich warunków mieszkaniowych wychowankom opuszczającym zastępcze formy opieki rodzinnej						
4.1.1	Wspierano proces usamodzielniania przez	liczba wychowanków,	13	13	12	MOPS	budżet samorządowy

	zapewnianie odpowiednich warunków mieszkaniowych wychowankom zastępczych form opieki.	którym udzielono pomocy mieszkaniowej					2009 r. - 49.700 zł, 2010 r. - 46.407 zł, 2011 r. - 49.096 zł
		liczba mieszkań chronionych	4	4	4		
4.2.	Udzielanie pomocy pieniężnej i w naturze wychowankom opuszczającym zastępcze formy opieki rodzinnej						
4.2.1.	Wychowankom pieczy zastępczej realizującym programy usamodzielnienia udzielano pomocy na kontynuowanie nauki, pomocy na usamodzielnienie oraz pomocy rzeczowej na zagospodarowanie.	liczba wychowanków realizujących programy usamodzielnienia	87	96	103	MOPS	budżet samorządowy 2009 r. - 483.580 zł, 2010 r. - 455.002 zł, 2011 r. - 487.677 zł
4.2.2.	Podjęto dodatkowe działania wspierające usamodzielnianych wychowanków w ramach realizacji programu „Łączy nas rodzina”, udzielając pomocy rzeczowej na zagospodarowanie 14 wychowankom zastępczych form opieki.	liczba wychowanków	0	0	14	MOPS	budżet centralny 2011 r. - 50.535 zł
Kierunek 5. Budowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną							
5.1	Tworzenie Lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych do rozwiązywania problemów rodzinnych						
5.1.1	W ramach lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną tworzono Lokalne Zespoły Interdyscyplinarne w celu rozwiązywania problemów rodzinnych.	liczba powołanych LZI/ liczba rodzin objętych oddziaływaniem	4/4	15/9	40/59	Członkowie Lokalnego Systemu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną	budżet samorządowy
5.2	Wspieranie wolontariatu działającego w obszarze grup zagrożonych wykluczeniem społecznym						
5.2.1	Przeprowadzono zbiórkę żywności we współpracy z wolontariuszami.	liczba wolontariuszy pracujących w obszarze pomocy społecznej	10	12	12	Uniwersytet III Wieku, wolontariusze	
5.2.2.	Organizacja wolontariatu w celu opieki nad mieszkańcami DPS „Kalina” w Suwałkach.	liczba wolontariuszy pracujących w obszarze pomocy społecznej	33	29	27	DPS „Kalina”, wolontariat	bez angażowania środków finansowych
5.3	Szkolenia członków zespołów koordynacyjnych i zespołów interdyscyplinarnych zintegrowanego systemu współpracy służb publicznych i organizacji pozarządowych						

5.3.1	Pracowników socjalnych, kuratorów, policjantów i pedagogów szkolnych przeszkolono w zakresie: 1.,Praca metodą Lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych”, 2.,Pomoc a interwencja w rodzinie”.	liczba przeszkolonych osób	67 52			MOPS, MKRPA	budżet samorządowy
Kierunek 6. Przeciwdziałanie skutkom bezdomności							
6.1.	Prowadzenie Noclegowni						
6.1.1.	Zabezpieczano schronienie dla bezdomnych mężczyzn na bazie lokalnej Noclegowni.	liczba osób, którym udzielono schronienia	132	134	67	MOPS	budżet samorządowy 2009 r.- 47.415 zł, 2010 r. -53.256 zł, 2011 r. - 52.900 zł
6.2.	Praca socjalna z osobami bezdomnymi						
6.2.1.	Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezdomnymi metodą kontraktu socjalnego mającą na celu wyjście z trudnej sytuacji.	liczba kontraktów/ liczba osób objętych pracą socjalną	10/129	9/151	12/146	MOPS	w ramach bieżącej działalności
6.3.	Współdziałanie z jednostkami i organizacjami realizującymi zadania na rzecz osób bezdomnych - wymiana informacji						
6.3.1.	Pokrywanie kosztów schronienia poprzez skierowania do Domu dla Osób Bezdomnych i Najuboższych w MONAR - MARKOT Garbas II oraz finansowanie kosztów schronienia osobom bezdomnym przebywającym na terenie innych gmin.	liczba i rodzaj udzielonej pomocy osobom bezdomnym liczba osób, którym udzielono schronienia	4	17	17	MOPS, MONAR- MARKOT, ośrodki pomocy społecznej właściwe ze względu na pobyt osób bezdomnych	budżet samorządowy 2009 r. - 6.090 zł, 2010 r. -15.736 zł, 2011 r. - 20.342 zł
6.4.	Rozwój budownictwa socjalnego lub adaptacja budynków na lokale socjalne						
6.4.1.	Adaptacja budynków na mieszkania komunalne i socjalne.	liczba mieszkań/lokali	145	139	214	ZBM, UM	budżet samorządowy, budżet centralny
Kierunek 7. Identyfikacja diagnoza i działania na rzecz zaspokajania potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją							
7.1.	Aplikowanie projektów na rzecz poprawy i wzmocnienia społecznego funkcjonowania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją						

7.1.1.	Realizacja projektów: „Seniorzy – miastu”, „Złota jesień”, „Kabaretto” Warsztaty Teatralne	liczba projektów	0	1	2	Uniwersytet III Wieku	
7.1.2.	Podlaska WK OHP w ramach działania 7.2.1 realizowała w latach 2010-2011 projekt „Studio Kreatywności” adresowany do młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym.	liczba uczestników	0	15	15	WK OHP	EFS
7.1.3.	Realizacja projektu „ Spójrz inaczej-młodzież w obliczu ubóstwa i wykluczenia społecznego”. Adresaci: dzieci i młodzież w wieku 13-17 lat z rodzin dysfunkcyjnych, umieszczone w rodzinach zastępczych, przejawiający zachowania aspołeczne. Realizowano działania w formie: wykładów, zajęć warsztatowych, konsultacji z psychologiem, udział w formach teatralnych.	liczba uczestników/liczba projektów	0	1/30	0	OAO	budżet centralny 2010 r.- 18.630 zł, budżet samorządowy – 3.255,26 zł
7.1.4.	Realizacja Projektu Systemowego „OD BIERNOŚCI DO AKTYWNOŚCI” realizowanego w ramach POKL2007-2013 współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego skierowanego do osób bezrobotnych, niepełnosprawnych i wychowanków zastępczych form opieki w wieku 15-25 lat zagrożonych wykluczeniem społecznym.	liczba projektów/liczba uczestników	1/119	0	1/142	MOPS	pozyskane środki EFS 2009 r. – 896.858,54 zł, 2011 r. – 670.617,73 zł
7.1.5.	Aplikowano wnioski w ramach otwartych konkursów Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na realizację zadań z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną . W roku 2009 realizacja programu „Zawodowa rodzina zastępcza – mój dom” , w roku 2010 „ Pomoc – Wsparcie – Rozwój”, w 2011 „Łączy nas rodzina” .	liczba projektów/liczba uczestników	1/11	1/233	1/55	MOPS	budżet centralny 2009 r. – 19.300 zł, 2010 r. – 50.746 zł, 2011 r. – 86.000 zł
7.1.6.	Aplikowano wnioski w ramach otwartych konkursów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – na realizację Programu Razem Bezpieczniej w obszarze przeciwdziałania	liczba projektów/liczba uczestników	0	0	1/355	MOPS	budżet centralny 2011 r. – 92.777 zł

przemocy w rodzinie.						
----------------------	--	--	--	--	--	--

Cel 3. Wzmacnianie skuteczności działań na rzecz poprawy sytuacji osób i rodzin zagrożonych patologiami społecznymi

L.p.	Krótki opis działań	Wskaźniki	Liczbowe określenie wskaźników w latach			Realizatorzy	Źródła finansowania
			2009	2010	2011		
Kierunek 1: Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i sytuacjom kryzysowym							
1.1.	Diagnozowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz jej przyczyn						
1.1.1.	Opracowano diagnozę środków psychoaktywnych i występowania przemocy wśród dorosłych mieszkańców Suwałk. Badania przeprowadzono na 400 - osobowej próbie badawczej, z czego 4% respondentów spożywa alkohol w sposób ryzykowny, przy czym wartości dotyczące spożycia alkoholu przez mężczyzn są nieco wyższe niż u kobiet, 5% wskazała na występowanie przemocy w rodzinie, zaś 25% na występowanie jej w sąsiedztwie i wśród znajomych.	liczba opracowań	0	1	0	MKRPA	budżet samorządowy 2010 r. - 18.100 zł
1.1.2.	Corocznie podmioty zaangażowane w realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie składają sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego, który dokonuje analizy potrzeb w tym zakresie.	liczba sprawozdań	1	1	1	UM, MOPS, KMP, ngo,	wydatki bieżące
1.1.3.	Charakterystykę zjawiska przemocy w rodzinie opracowano na potrzeby tworzenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Suwałkach do 2016 roku w oparciu o dane statystyczne wynikające ze sprawozdawczości poszczególnych podmiotów.	liczba opracowań	0	0	1	MOPS	wydatki bieżące
1.2.	Aktywizowanie lokalnych zasobów i wykorzystanie ich potencjału w procesie rozwiązywania problemów przemocy w rodzinach – nowoczesne metody działania interdyscyplinarnego						
1.2.1.	Na terenie Miasta Suwałki od 2008 r.	liczba powołanych Zespołów	18	39	1/40	KMP ,MOPS,	wydatki bieżące

	funkcjonuje Lokalny System Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który działa w oparciu o zawarte porozumienie regulujące zasady współpracy. W 2011 r. w wyniku zmian ustawowych podjęto uchwałę Rady Miejskiej powołującą Zespół Interdyscyplinarny w ramach, którego działają grupy robocze kompleksowo rozwiązujące problemy rodzin uwikłanych w przemoc. Zespołem kieruje przewodniczący, zaś obsługę administracyjną zapewnia MOPS. Zespół Interdyscyplinarny realizuje procedurę Niebieskiej Karty.	Interdyscyplinarnych/ grup roboczych				Rada Miejska w Suwałkach	
		liczba założonych Niebieskich kart	279	371	369	MOPS, MKRPA, KMP	
1.3.	Zapewnienie schronienia i bezpieczeństwa ofiarom przemocy						
1.3.1	W Miejskim Centrum Interwencji Kryzysowej funkcjonuje 13 miejsc hotelowych zapewniających bezpłatne schronienie osobom doświadczającym przemocy w okresie do 14 dni z możliwością przedłużenia pobytu oraz objęcia wszechstronną pomocą specjalistyczną.	liczba osób objętych schronieniem i pomocą interwencyjną	5	33	30	MOPS	budżet samorządowy 2009 r. – 61.478 zł, 2010 r. – 134.213 zł, 2011 r. – 200.904 zł
1.4.	Doskonalenie kompetencji służb zajmujących się zawodowo rozwiązywaniem problemów przemocy w rodzinie (szkolenia, kursy)						
1.4.1.	Pracowników socjalnych, kuratorów, policjantów i pedagogów szkolnych przeszkolono w zakresie: 1.,Praca metodą Lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych”, 2.,Pomoc a interwencja w rodzinie”.	liczba przeszkolonych osób	67 52			MOPS, MKRPA	budżet samorządowy
1.4.2.	Zorganizowano szkolenie pn. „Interdyscyplinarna pomoc rodzinom w kryzysie” przedstawicielom zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych mające na celu doskonalenie umiejętności partnerskiego działania różnych służb w zakresie wszechstronnej pomocy rodzinom.	liczba przeszkolonych osób		66		MOPS	budżet centralny
1.4.3.	Przedstawicielom Lokalnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zorganizowano szkolenie pn.„Procedury prawne w systemie przeciwdziałania przemocy”.	liczba przeszkolonych osób			96	MOPS	budżet centralny
1.5.	Inicjowanie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej (dzieci, młodzieży i dorosłych) w zakresie przyczyn i skutków stosowania						

przemocy w rodzinie (edukacja, działalność informacyjna, promowanie metod wychowawczych itp.)							
1.5.1	Organizowanie spotkań edukacyjnych z dziećmi i młodzieżą oraz rodzicami i kadrami pedagogicznymi.	liczba i rodzaj działań/ liczba odbiorców	40/1000	40/1000	30/900	KMP Suwałki	wydatki bieżące
1.5.2	Miasto Suwałki cyklicznie włącza się w kampanię PRZEMOCY MÓWIMY NIE Koalicja na rzecz osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.	liczba spotkań	1	1	1	UM, MOPS, ŚHP, PCPR	środki Starostwa Powiatowego w Suwałkach
1.6.	Zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej i socjalnej						
1.6.1	Pomoc specjalistyczna.	liczba osób objętych pomocą specjalistyczną	138	183	188	KMP Suwałki	
1.6.2	Dyżury psychologa i prawnika udostępnia Suwalskie stowarzyszenie „Wybór”.	liczba osób objętych pomocą specjalistyczną	0	47	49	Suwalskie Stowarzyszenie Wybór	budżet samorządowy, EFS
1.6.3.	W Miejskim Centrum Interwencji Kryzysowej osoby doświadczające przemocy w rodzinie obejmowane są bezpłatnym poradnictwem i konsultacjami specjalistycznymi tj. psychologa, prawnika, pedagoga, pracownika socjalnego.	liczba osób/liczba porad	85/85	214/292	138/659	MOPS	budżet samorządowy, budżet centralny
1.6.4.	Na terenie miasta można uzyskać bezpłatną pomoc prawną, psychologiczną i socjalną dla osób doznających przemocy w rodzinie. Udzielane są również porady telefoniczne.	porady psychologiczne	183	71	156	Centrum Interwencji Kryzysowej przy Parafii NSPJ	budżet samorządowy 2009 r.- 41.500 zł, 2010 r. -12.000 zł, 2011 r. - 12.000 zł środki własne 2009 r. - 4.920,76 zł, 2010 r. - 4.700 zł, 2011 r. - 3.200 zł
		porady prawne	671	247	324		
		porady psychologiczne	96	154	440	Centrum Aktywności Społecznej „Pryzmat”	
		porady prawne	197	358			
	porady dla osób z problemem alkoholowym, narkomanii i uwikłanym w przemoc w rodzinie	0	223	548	Alkoholowy Telefon Zaufania przy Izbie Wyrzeźwień	budżet samorządowy: 2010 r.- 39.090,67 zł, 2011 r.- 32.002,25 zł	

Kierunek 2. Wzmacnianie funkcjonowania jednostki i rodziny w kryzysie

2.1.	Motywowanie do podejmowania leczenia osób uzależnionych i terapii osób współuzależnionych						
2.1.1.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na wniosek policji, prokuratury, osób fizycznych, kuratorów motywuje osoby uzależnione od alkoholu do podjęcia leczenia, zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, prowadzenie profilaktycznej działalności informatycznej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów o zakazie reklamy napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	liczba wszczętych postępowań	187	191	137	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	budżet samorządowy: 2009 r. - 9160 zł, 2010 r. - 28860 zł, 2011 r. - 32550 zł
		liczba wniosków do sądu	43	139	155		
2.2.	Działania interwencyjne i korekcyjne wobec sprawców przemocy						
2.2.1	W wyniku zgłoszeń policjanci Komendy Miejskiej Policji przeprowadzali interwencje domowe.	liczba interwencji	2426	1187	272	KMP Suwałki	wydatki bieżące
2.2.2	W ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na bazie Aresztu Śledczego w Suwałkach realizowano program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy. Zadanie realizowano w odniesieniu do sprawców, wobec których orzeczono karę pozbawienia wolności.	liczba sprawców uczestniczących w programach	8	6	28	MOPS	budżet centralny
2.2.3.	Osoby zgłaszające dobrowolne uczestnictwo, bądź zobowiązane wyrokiem sądu mają możliwość korzystania z grup korekcyjno - edukacyjnych w Stowarzyszeniu „Wybór”.	liczb sprawców uczestniczących w programach		13	12	Suwalskie Stowarzyszenie „Wybór”	
2.2.4.	Organizowano grupy wsparcia dla sprawców przemocy w rodzinie na zasadzie dobrowolnego uczestnictwa mających na celu wspieranie zachowań bez przemocy .	liczba osób uczestniczących w grupach		15	16		

2.2.5.	Dzieciom i młodzieży organizowano trening zastępowania agresji.	liczb uczestników	24		12		
2.3.	Wspieranie funkcjonowania placówek opiekuńczo- wychowawczych wsparcia dziennego – realizujących programy socjoterapeutyczne						
2.3.2.	W świetlicach środowiskowych stałą opieką objęto dzieci i młodzież pochodzące głównie z rodzin z problemem alkoholowym, dysfunkcyjnych oraz o trudnej sytuacji materialnej. W świetlicach realizowany był program socjoterapeutyczny skierowany do dzieci oraz ich rodziców. Wychowankom świetlicy zapewniono: pracę z dzieckiem z możliwością spożycia posiłków, pomoc w odrabianiu lekcji, pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, udział w zajęciach o charakterze profilaktyczno - terapeutyczno- wychowawczym z nastawieniem korygującym, mającym na celu łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie i eliminowanie zaburzeń zachowań. Prowadzono również inne zajęcia, np. plastyczne, komputerowe, teatralne. W kontakcie indywidualnym i grupowym, w ramach działalności świetlic zorganizowano wypoczynek letni i zimowy, a także udział w imprezach kulturalnych.	liczba placówek/ liczba uczestników	5/270	5/300	6/300	Spoleczna Organizacja Przyjaciół Dzieci „Przystań”, Zgromadzenie Sióstr Św. Teresy od Dzieciątka Jezus, Fundacja „Źródło”, Oddział Terenowy Stowarzyszenia Ochotniczych Hufców Pracy, Świetlica Środowiskowa przy Parafii św. Aleksandra	budżet samorządowy 2009 r. – 179.400 zł, 2010 r. – 190.000 zł, 2011 r. – 220.595,80 zł środki własne i z innych źródeł 2009 r. - 327.869,40 zł, 2010 r. - 288 703,68 zł, 2011 r. - 454 472,32 zł
2.4.	Rozwój poradnictwa rodzinnego, terapii rodzinnej i indywidualnej						
2.4.1.	Doradztwo i terapia rodzinna prowadzona na bazie MCIK. Rodziny kwalifikowano wieloetapowo przy współpracy pracowników socjalnych, określając obszar i zakres problemów danej rodziny i adekwatną formę pomocy.	liczba osób/liczba sesji	0	5/35	29/58	MOPS	budżet samorządowy, budżet centralny
2.5.	Inicjowanie grup samopomocowych i grup wsparcia dla osób uwikłanych w sytuacje kryzysowe						
2.5.1.	Osoby uwikłane w przemoc mają możliwość systematycznego korzystania z grup wsparcia prowadzonych przy Miejskim Centrum Interwencji Kryzysowej przez psychologa w oparciu o program zawierający 18 bloków tematycznych.	liczba grup/liczba uczestników	1/ 21	1/ 24	1/ 35	MOPS	budżet samorządowy, dotacja wojewody

Kierunek 3. Edukacja i profilaktyka uzależnień							
3.1.	Kontrola punktów sprzedaży alkoholu						
3.1.1.	Wspólne kontrole ze Strażą Miejską	liczba skontrolowanych punktów	6	9	7	KMP Suwałki, Straż Miejska	wydatki bieżące
3.1.2.	Podzespół MKRPA ds. kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadza kontrole w placówkach podających/sprzedających alkohol. Kontrole dotyczą przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, m.in. zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, umieszczania w widocznym miejscu w punktach sprzedaży informacji o szkodliwości spożywania alkoholu oraz posiadania stosownych zezwoleń do prowadzenia sprzedaży alkoholu.	liczba punktów sprzedaży	222	217	209	MKRPA	budżet samorządowy
		liczba kontroli	16	15	12		
3.2.	Kampanie informacyjne i realizacja programów profilaktycznych związanych z uzależnieniami skierowanych do różnych grup społecznych						
3.2.1	Programy antynikotynowe/antyalkoholowe skierowane do uczestników OHP: 2009 r. – „W zdrowym ciele – zdrowy duch” – biwak profilaktyczno-sportowy w Supieniach – 2 dni, 2010 r.- Zdrowie, rozsądek, sukces” – program profilaktyczny w SPK w Turtulu – 3 dni (w tym kurs z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej), 2011 r. – „Jestem aktywny i NIE PALE” – program antynikotynowy/rekreacyjno-sportowy w gospodarstwie agroturystycznym w Sidorach – 2 dni, „Mogę nie palić” – cykl pogadanek o szkodliwości palenia, konkurs na plakat antynikotynowy/wystawa plakatów, gazetka promująca modę na niepalenie.	liczba działań	1	1	2	ŚHP w Suwałkach	środki własne
3.2.2.	Program Profilaktyczny NOE.	liczba uczestników	703	1099	541	placówki oświatowe	budżet samorządowy
3.2.3.	„Elementarz, czyli program 7 kroków”.	liczba uczestników	343	646	562	placówki oświatowe	budżet samorządowy

3.3.	Opracowywanie i kolportaż materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy						
3.3.1.	Opracowanie i kolportaż ulotek informacyjnych.	liczba rozpropagowanych materiałów	140	120	100	KMP Suwałki	
3.3.2.	Opracowanie i dystrybucja informatorów zawierających dane teleadresowe i oferty pomocy instytucji i organizacji realizujących pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy i alkoholizmowi.	liczba działań/nakład	0	0	1/2500	MOPS	budżet centralny
	Opracowanie i rozpowszechnianie plakatów zawierających szczegółowe informacje na temat pomocy skierowanej do osób uwikłanych w przemoc, realizowanej w ramach programu „Razem Skuteczniej”.	liczba działań/nakład	0	0	1/50		budżet samorządowy, dotacja wojewody
	Opracowanie publikacji poświęconej zagadnieniom przemocy w rodzinie, rozwiązaniom lokalnym i ogólnokrajowym służącym jej przeciwdziałaniu oraz pomocy dostępnej w MOPS.	liczba publikacji	0	0	2		budżet centralny
	Systematyczne umieszczanie publikacji o przedmiotowej problematyce na stronie www.mops.suwalki.pl .	liczba działań	1	1	1		wydatki bieżące

Cel 4. Rozwój kadr i infrastruktury socjalnej

L.p.	Krótki opis działań	Wskaźniki	Liczbowe określenie wskaźników w latach			Realizatorzy	Źródła finansowania
			2009	2010	2011		
Kierunek 1: Doskonalenie kadr pomocy społecznej							
1.1.	Szkolenie i doskonalenie zawodowe służb pomocy społecznej						
1.1.1.	Umożliwiano pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych zgodnie z zajmowanymi stanowiskami pracy, m.in. uzyskiwanie wyższego wykształcenia, zdobywania specjalizacji zawodowych i podnoszenia kwalifikacji na studiach podyplomowych.	liczba osób, które podniosły kwalifikacje zawodowe	14	6	7	MOPS,	EFS, budżet samorządowy, 1.550 zł

1.1.2.	Pracownicy, terapeuci i opiekunki specjalistyczne uczestniczyli w szkoleniach i kursach odpowiednio do realizowanych zadań, m.in. z zakresu: świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, pracy z trudnym i roszczeniowym klientem, pracy socjalnej i wypalenia zawodowego, stosowania kontraktu socjalnego w praktyce, ubezpieczeń społecznych, prawa pracy, komunikacji interpersonalnej, tworzenia i realizowania indywidualnych planów wspierająco - aktywizujących, rachunkowości budżetowej oraz innych przepisów prawa stosowanych w MOPS.	liczba osób	98	81	98	MOPS	budżet samorządowy 2009 r. -3.992 zł, 2010 r. - 8.554 zł, 2011 r. - 5.555 zł
1.1.3.	Szkolenia pracowników były przede wszystkim związane z doskonaleniem umiejętności pielęgnacyjno – opiekuńczych i komunikacji interpersonalnej w większości nieodpłatne lub niskopłatne.	liczba osób	38	17	46	DPS „Kalina”	budżet samorządowy 9.090,00 zł
1.1.4.	Znaczna grupa pracowników podniosła swoje kwalifikacje w systemie zaocznym. Liczbowe określenie wskaźników wykazują osoby, które zakończyły edukację w latach 2009, 2010, 2011.	liczba osób, które podniosły kwalifikacje zawodowe	8	3	3	DPS „Kalina”	budżet samorządowy 3.400 zł
1.1.5.	Przedstawicielom Zespołu Interdyscyplinarnego i członkom grup roboczych umożliwiono ukończenie Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - kurs podstawowy.	liczba przeszkolonych osób	0	0	18	MKRPA, MOPS	budżet samorządowy 2011 r. - 28.000 zł
1.1.6.	Osobom zatrudnionym w MOPS oraz zaangażowanym w pracę z trudnym klientem w ramach projektu „Razem skuteczniej” zorganizowano zajęcia superwizyjne mające na celu wsparcie i pomoc w przezwyciężaniu problemów zawodowych i wypalenia zawodowego.	liczba uczestników/liczba godzin	0	0	37/48	MOPS	budżet centralny 7.200 zł
Kierunek 2. Doskonalenie istniejącej bazy lokalowej w celu podniesienia jakości obsługi klienta pomocy społecznej							
2.1.	Modernizacja i remonty bazy						
2.1.1.	Budowa schodów zewnętrznych i dodatkowego wejścia z poddasza jako drugiego dojścia ewakuacyjnego do budynku POW.	liczba inwestycji	1	0	0	POW	budżet samorządowy – 2009 r. - 5.690,68 zł

2.1.3.	Rozbudowano system monitorujący i zabezpieczeń budynku mieszkańców DPS „Kalina” w Suwałkach.	liczba inwestycji	1	0	0	DPS „Kalina”	budżet samorządowy 2009 r. - 15.988,72 zł, 2011 r. - 10.499,99 zł
	Zmodernizowano oddział mieszkańców poprzez wydzielenie odrębnych pomieszczeń przeszklonych drzwiami.		0	0	1		
2.2.	Poprawa warunków technicznych placówek						
2.2.1.	W ramach poprawy warunków technicznych przeprowadzono remont łazienki w grupie chłopców.	liczba remontów	0	0	1	POW	budżet samorządowy – 2011 r. – 2.499,36 zł
Kierunek 3. Rozwój infrastruktury socjalnej dostosowanej do potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i będących w kryzysie							
3.1.	Wspieranie tworzenia i funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego, ośrodków wsparcia będących odpowiedzialnością na rozpoznane potrzeby mieszkańców						
3.1.1.	Stworzenie i wyposażenie w podstawowy sprzęt po adaptacji budynku na potrzeby działalności Miejskiego Centrum Interwencji Kryzysowej z możliwością zapewniania całodobowych miejsc hotelowych oraz pomocy interwencyjnej.	liczba placówek/liczba miejsc	1/13	1/13	1/13	MOPS	budżet samorządowy 2009 r. 19.635 zł, pomoc sponsorów 2009-2011 finansowanie bieżącej działalności
3.1.2.	Rozwijanie i finansowanie mieszkań chronionych przeznaczonych dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.	liczba mieszkań/liczba miejsc	4/11	4/11	4/11	MOPS	budżet samorządowy
3.1.3.	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zawodowej w Suwałkach oraz dofinansowanie uczestnictwa mieszkańców Suwałk.	liczba placówek/liczba uczestników	1/35	1/35	1/35	TPD	środki PFRON 2009 r. – 517.860 zł, 2010 r. – 517.860 zł, 2011 r. – 517.860 zł budżet samorządowy 2009 r. – 57.540 zł, 2010 r. - 57.540 zł, 2011 r. – 57.540 zł
3.1.4.	Dofinansowanie uczestnictwa mieszkańców miasta w WTZ w Filipowie.	liczba uczestników	14	16	15	FRP	budżet samorządowy: 2009 r. – 21.814 zł, 2010 r. – 24.660 zł, 2011 r. – 25.919 zł

Cel 5. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz integracja ze społeczeństwem osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i w podeszłym wieku.

L.p.	Krótki opis działań	Wskaźniki	Liczbowe określenie wskaźników w latach			Realizatorzy	Źródła finansowania
			2009	2010	2011		
Kierunek 1: Usuwanie barier psychospołecznych w procesie integracji osób niepełnosprawnych i ich rodzin ze środowiskiem							
1.1.	Edukacja społeczności lokalnej, zwłaszcza dzieci i młodzieży w zakresie problemów osób niepełnosprawnych i w podeszłym wieku						
1.1.1.	Prowadzenie lekcji w szkołach podstawowych na temat hospicjum.	liczba osób objętych działaniami	100	0	0	SP ZOP, szkoły podstawowe	środki własne
1.1.2.	Realizacja tematów dotyczących problemów osób niepełnosprawnych i w podeszłym wieku realizowane w ramach programów nauczania, prowadzenie działalności informacyjnej upowszechniającej wiedzę na temat problemów dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin.	liczba osób objętych działaniami	0	0	6486	Placówki oświatowe	budżet samorządowy, środki własne
1.1.3.	Udział uczniów w zajęciach edukacyjnych kształtujących postawy tolerancji wobec osób niepełnosprawnych.	liczba osób objętych działaniami	0	0	5892	Placówki oświatowe	budżet samorządowy, środki własne
1.1.4.	Obchody Światowego Dnia Walki z Cukrzycą w Galerii Plaża połączone z bezpłatnym badaniem poziomu cukru we krwi, ciśnienia tętniczego i poradami diabetologa.	liczba osób objętych badaniami	0	0	600	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków	sponsorzy
1.1.5.	Grupy wsparcia dla rodzin z osobami z zaburzeniami psychicznym prowadzone przez psychologa.	liczba osób objętych działaniami	0	0	6	Suwalskie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Chorych Psychiczenie „Nadzieja”	120 zł -budżet samorządowy, środki własne Stowarzyszenia – 3.120 zł
1.1.6.	„Akademia dla Rodziców” - zajęcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych mające na celu udzielenie instruktażu na temat terapii dzieci.	liczba osób objętych działaniami	0	0	7	Stowarzyszenie na rzecz Osób z Autyzmem	640 zł -środki własne Stowarzyszenia
1.1.7.	Realizacja tematów dotyczących problemów osób niepełnosprawnych i w podeszłym wieku realizowane w ramach programów nauczania, prowadzenie	liczba osób objętych działaniami	0	0	6486	jednostki oświatowe (P2,P4,P6,P7, SP4,	środki własne

	działalności informacyjnej, upowszechniającej wiedzę na temat problemów dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin.					SP6,SP7,SP9,SP11, G6,ZS1,ZS3,ZS4, ZS6,ZS8,ZS9, ZS10, LO,ZST, SOSW1),PSSE	
1.1.8.	Udział uczniów w zajęciach edukacyjnych kształtujących postawy tolerancji wobec osób niepełnosprawnych.	liczba osób objętych działaniami	0	0	5892	jednostki oświatowe (P2,P4,P6,P8,SP4, SP6,SP7,SP9,SP11, G6,ILO,ZS1,ZS2, ZS3,ZS4,ZST,ZS6, ZS8,ZS9,ZS10, SOSW1)	środki własne
1.1.9.	Organizacja akcji charytatywnych.	liczba osób biorących udział w działaniach	0	0	8471	jednostki światowe (P2,P6,P7,SP4,SP6, SP7,SP9,SP11,ILO, ZS1,ZS2,ZS3,ZS4, ZST,ZS8,ZS10)	środki własne
1.1.10	Bieżąca współpraca terapeutów, pedagoga i psychologa z rodzinami uczestników środowiskowego domu samopomocy polegająca na wsparciu i pomocy w zakresie radzenia z osobami niepełnosprawnymi.	Liczba osób objętych działaniami	0	0	40	MOPS	wydatki bieżące
1.2.	Kształtowanie warunków równoprawnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce						
1.2.1.	Organizacja animacji teatralnych zmierzających do: - intensyfikacji współpracy międzypokoleniowej: osoby starsze – dzieci i młodzież - zapobieganie skutkom ograniczenia aktywności, które towarzyszą osobom w chorobie i przywracanie osobom tym zdolności do aktywnego życia w harmonii w otaczającym społeczeństwie poprzez działania twórcze i publiczny występ, - stworzenia osobom niepełnosprawnym warunków do wykorzystania ich potencjału twórczego nie dla własnych korzyści, lecz dla wzbogacenia społeczeństwa oraz poszukiwanie nowych rozwiązań w zakresie integracji społecznej.	Liczba uczestników	150	150	130	Stowarzyszenie Przyjaciół DPS „Kalina” w partnerstwie z DPS „Kalina” w Suwałkach	budżet samorządowy 2009 r.- 6.450 zł, 2010 r.- 5.652,93 zł, 2011 r. – 3.000 zł środki własne stowarzyszenia 2009 r. – 3.203,19 zł, 2010 r. – 3.749,86 zł, 2011 r. – 1.905,47 zł
1.2.2.	Zorganizowanie wycieczki krajoznawczo-turystycznej pn. „Suwalszczyzna bez barier”. Osoby niepełnosprawne, uczestniczące w wycieczce, podjęły	Liczba uczestników	0	65	0	Stowarzyszenia Przyjaciół DPS „Kalina”	środki PFRON 2010 r – 2.020 zł środki własne

	trud pokonania własnych słabości oraz rozwinęły się w sferach: - wychowawczo-psychologicznej, gdyż uprawianie turystyki prze osoby niepełnosprawne kształtuje w nich pozytywne cechy charakterologiczne, a udział w wycieczkach turystycznych uczy życia w grupie, uaktywnia, wyrabia odwagę i hartuje psychicznie, - społecznej – udział w turystyce stanowi więź integrującą ludzi niepełnosprawnych ze społeczeństwem, włączając ich w całokształt życia.						stowarzyszenia 2010 r. – 1.424,19 zł
1.2.3.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – w roku 2009 przyznano dofinansowanie dla 12 stowarzyszeń na realizację 21 imprez - w roku 2010 przyznano dofinansowanie dla 13 stowarzyszeń na organizację 19 imprez - w roku 2011 przyznano dofinansowanie dla 8 stowarzyszeń na organizację 12 imprez Zakres zrealizowanych projektów był bardzo różnorodny, obejmował wycieczki krajoznawcze, imprezy sportowe (spartakiady, zawody lekkoatletyczne, turnieje), rekreacyjne (pikniki, rajdy piesze, ośrodek terapii ruchowej), kulturalne (przeeglądy twórczości artystycznej, spotkania i wystawy).	liczba uczestników	1492	1390	1353	MOPS, ngo	środki PFRON 2009 r. – 105.000 zł, 2010 r. – 95.000 zł, 2011 r. – 56.000 zł
1.2.4.	Rehabilitacja społeczna i zawodowa uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej TPD w Suwałkach: 1. umożliwienie osobom niepełnosprawnym udziału w życiu kulturalnym, organizowanie imprez o charakterze artystycznym (Przeгляд Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych woj. podlaskiego). 2. organizacja spotkań integracyjnych z nastawieniem na ich aktywność sportową (spartakiady dla osób niepełnosprawnych). 3. uczestnictwo osób w wyjazdach oraz wycieczkach wspólniająco – rehabilitacyjnych.	liczba uczestników	35	35	35	TPD Oddział Okręgowy w Suwałkach	PRFON, budżet samorządowy
1.2.5	Zorganizowano Integracyjny Bal Andrzejkowy dla Osób Niepełnosprawnych z udziałem uczestników warsztatów terapii zajęciowej i środowiskowych domów pomocy społecznej z woj. podlaskiego i warmińsko-mazurskiego.	liczba uczestników	160	180	200	Stowarzyszenie Integracji Społecznej „Alternatywa” MOPS	PFRON - 1.989 zł udział własny ngo - 1.350 zł -
1.2.6	Organizacja i udział uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Suwałkach w różnego rodzaju	liczba uczestników	44	51	51	MOPS, Stowarzyszenie	budżet centralny

	przedsięwzięciach o charakterze rekreacyjnym, sportowym, kulturalnym, turystycznym					Integracji Społecznej „Alternatywa”	
1.3.	Prowadzenie i rozwój przedszkoli i szkół z oddziałami integracyjnymi						
1.3.1.	Przedszkola z oddziałami integracyjnymi.	liczba dzieci niepełnosprawnych w klasach i grupach integracyjnych	18	20	20	Wydział Oświaty Wychowania i Sportu UM	budżet samorządowy
1.3.2.	Szkoły z oddziałami integracyjnymi.	liczba dzieci niepełnosprawnych w klasach i grupach integracyjnych	76	83	90	Wydział Oświaty Wychowania i Sportu UM	budżet samorządowy
1.4.	Rozwój poradnictwa i terapii dzieci niepełnosprawnych oraz ich rodzin						
1.4.1.	Poradnictwo i terapię dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin.	liczba porad	231	243	221	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	budżet samorządowy
		liczba dzieci poddanych terapii	109	99	116		
Kierunek 2. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie edukacji							
2.1.	Rozwój szkolnictwa specjalnego						
2.2.1.	Prowadzenie Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego.	liczba uczniów	221	196	203	SOSW1, SOSW2	budżet samorządowy
Kierunek 3. Prowadzenie działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych.							
3.1.	Usuwanie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej oraz miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych						
3.1.1.	Likwidacja barier architektonicznych w mieszkaniach osób niepełnosprawnych.	liczba przystosowanych obiektów i mieszkań	30	16	34	MOPS	środki PFRON 2009 r. – 212.787 zł, 2010 r. – 95.618 zł, 2011 r. – 184.544 zł
3.1.2.	Budowa podjazdu do budynku siedziby Polskiego Związku Głuchych ze Specjalistyczną Poradnią Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu, ul. Szkolna 7.	liczba przystosowanych obiektów	1	0	0	ZBM	budżet samorządowy 2009 r. – 57.100 zł
	Przystosowanie toalet do możliwości korzystania przez osoby niepełnosprawne w Przychodni Rejonowej, ul. Waryńskiego 27.		1	0	0		budżet samorządowy 2009 r. – 15.000 zł
	Przystosowanie toalet do korzystania przez osoby		1	0	0		budżet samorządowy

	niepełnosprawne w budynku na ul. Szkolnej 7 (Polski Związek Głuchych ze Specjalistyczną Poradnią Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu).						2009 r. – 8.500 zł
	Przystosowanie toalet do korzystania przez osoby niepełnosprawne w Przychodni Rejonowej, ul. Putry 9.		0	1	0		budżet samorządowy 2010 r. – 8.000 zł
	Wykonanie podjazdów dla osób niepełnosprawnych na parter budynku przy ul. Daszyńskiego 10.	liczba mieszkań	0	0	18	ZBM	budżet samorządowy
3.2.	Usuwanie barier technicznych i w komunikowaniu się						
3.2.1.	W ramach likwidacji barier technicznych i w komunikowaniu się, dofinansowano osobom niepełnosprawnym zakup komputerów, dyktafonu, telefonu udźwiękowionego, zakup zegarków głośno mówiących, sygnalizatorów poziomu cieczy oraz wymianę węglowego kotła c.o. na olejowy.	liczba osób, którym udzielono pomocy	6	7	10	MOPS	środki PFRON 2009 r. – 9.000 zł, 2010 r. – 4.382 zł, 2011 r. – 15.425 zł
3.3.	Przewóz osób niepełnosprawnych (kontynuacja)						
3.3.1.	Miasto Suwałki od lat zapewnia przewóz dorosłych osób niepełnosprawnych w celach leczniczych, rehabilitacyjnych oraz uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym a także dzieci i młodzieży w celu realizacji obowiązku szkolnego.	liczba przewiezionych osób	16129	19209	18070	PGK, MOPS	budżet samorządowy 2009 r. – 210.000 zł, 2010 r. – 234.523 zł, 2011 r. – 251.125 zł
3.4.	Tworzenie mieszkań dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych						
3.4.1.	Adaptacja budynku hotelowo mieszkalnego przy ul Daszyńskiego 10 na cele mieszkaniowe (socjalne). W wyniku prac adaptacyjnych stworzono możliwość użytkowania ich przez osoby niepełnosprawne.	liczba mieszkań	0	0	54, w tym 18 z podjazdami	ZBM, UM	budżet samorządowy 3.691.386 zł, w tym 1.476.554 zł dotacja z budżetu centralnego
Kierunek 4. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i w podeszłym wieku							
4.1.	Rozwój usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania						
4.1.1.	Zespół Domowej Opieki Paliatywnej i Zespół Domowej Opieki Paliatywnej dla Dzieci zapewniają: 1. Całodobowy dostęp do świadczeń lekarskich przez 7 dni w tygodniu (także w niedziele i święta). 2. Całodobowy dostęp do świadczeń pielęgnarskich przez 7 dni w tygodniu (także w niedziele i święta)- w warunkach domowych.	liczba osób objętych usługami	196	218	241	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Paliatywnej	budżet centralny, płatnik NFZ

	<p>3. Leczenie farmakologiczne.</p> <p>4. Leczenie bólu zgodnie z wytycznymi WHO (drabina analgetyczna).</p> <p>5. Leczenie innych objawów somatycznych.</p> <p>6. Opiekę psychologiczną nad świadczeniobiorcą i jego rodziną.</p> <p>7. Rehabilitację.</p> <p>8. Badania diagnostyczne.</p> <p>9. Transport sanitarny.</p> <p>10. Zaspokajanie potrzeb duchowych.</p> <p>11. Bezpłatne wypożyczanie wyrobów medycznych i środków pomocniczych.</p>						
4.1.2.	<p>Wspieranie osób i rodzin w zaspokajaniu codziennych potrzeb poprzez świadczenie usług w miejscu zamieszkania :</p> <p>- usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi,</p> <p>- usługi opiekuńcze o charakterze higieniczno - sanitarnym i pomocy w podstawowych czynnościach domowych.</p>		60	50	49	MOPS	<p>budżet centralny</p> <p>2009 r. – 394.000 zł,</p> <p>2010. r.- 394.000 zł,</p> <p>2011 r. – 405.000 zł.</p> <p>budżet samorządowy-</p> <p>2009 r. -1.075.001 zł,</p> <p>2010 r.- 1.011.604. zł,</p> <p>2011 r. -1.089.450 zł</p>
4.2.	Tworzenie ośrodków dziennego pobytu dla osób przewlekle chorych i w podeszłym wieku						
4.2.1.	Organizacja i funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Niepełnosprawnych Intellektualnie.	liczba miejsc/uczestników	35/44	35/51	35/51	MOPS	<p>budżet centralny</p> <p>2009 r. – 375.475 zł,</p> <p>2010 r. – 404.618 zł,</p> <p>2011 r. – 422.946 zł</p>
4.3.	Utworzenie dziennego ośrodka wsparcia dla osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz ze sprzężeniami						
4.3.1.		liczba uczestników					
4.4.	Wspieranie inicjatyw lokalnych działających na rzecz poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych i w podeszłym wieku						
4.4.1.	Wspieranie działań organizacji pozarządowych działających w obszarze ochrony zdrowia oraz na rzecz osób niepełnosprawnych a w szczególności działań mających na celu minimalizację skutków zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży, organizacje kolonii zdrowotnych dzieciom, wspieranie działań zakresie profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowego stylu życia.	liczba zawartych umów	16	14	17	organizacje pozarządowe w oparciu o wsparcie finansowe Miasta Suwałki	<p>budżet samorządowy</p> <p>2009 r. - 60000 zł,</p> <p>2010 r. – 65000 zł,</p> <p>2011 r. - 59833,33 zł</p> <p>środki zewnętrzne</p> <p>2009 r. - 132189,41 zł,</p> <p>2010 r. - 139479,66 zł,</p> <p>2011 r. - 86855,75 zł</p>
5.4.	Pomoc finansowa dla rodzin, których członkiem jest osoba niepełnosprawna						

5.4.1.	Przyznawanie i wypłacanie świadczeń pielęgnacyjnych dla osób rezygnujących z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny.	liczba rodzin, którym udzielono pomocy	157	255	375	MOPS	budżet centralny 2009 r. – 696.858 zł, 2010 r. – 1.192.954 zł, 2011 r. – 1.891.464 zł
5.4.2.	Objęcie ubezpieczeniem społecznym osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne.	liczba osób, którym opłacano składki	113	163	248	MOPS	budżet centralny 2009 r. – 131.657 zł, 2010 r. – 195.609 zł, 2011 r. – 321.240 zł
5.4.3.	Objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym osoby uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego.	liczba osób, którym opłacano składki	63	119	246	MOPS	budżet centralny 2009 r. – 26.381 zł, 2010 r. – 46.519 zł, 2011 r. – 87.282 zł
5.4.4.	Przyznawanie i wypłacanie zasiłków pielęgnacyjnych.	liczba rodzin, którym udzielono pomocy	2303	2360	2308	MOPS	budżet centralny 2009 r. – 3.659.148 zł, 2010 r. – 3.811.995 zł, 2011 r. – 3.745.799 zł
5.4.5.	Osobom uprawnionym do zasiłków rodzinnych z orzeczoną niepełnosprawnością przyznawano i wypłacano dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.	liczba osób	443	398	361	MOPS	budżet centralny 2009 r. – 330.500 zł, 2010 r. – 304.260 zł, 2011 r. – 278.500 zł
5.4.6.	Osobom pełnoletnim, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 351 zł lub samotnie gospodarującym – 477 zł, posiadającym orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przyznawano i wypłacano zasiłki stałe.	liczba osób	481	523	498	MOPS	budżet centralny 2009 r. – 1.604.715 zł, 2010 r. – 1.705.015 zł, 2011 r. 1.710.000 zł , w tym 20% budżet samorządowy
5.4.7.	Osoby niepełnosprawne obejmowano pomocą w formie zasiłków celowych, okresowych, pomocą w naturze i innych świadczeń w zależności od zdiagnozowanych potrzeb.	liczba osób	1324	1425	1339	MOPS	budżet samorządowy, budżet centralny
5.4.8.	Realizacja rządowego programu „Wspieranie osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne”.	liczba osób	0	0	205	MOPS	budżet centralny 2011 r. – 39.500 zł

Kierunek 5. Identyfikacja, diagnoza oraz działania na rzecz zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych

5.1.	Realizacja programu Ośrodki Informacji Osób Niepełnosprawnych						
5.1.1.	Ośrodek Informacji Osób Niepełnosprawnych świadczył usługi informacyjne w zakresie: zabezpieczenia społecznego osób niepełnosprawnych, pomocy instytucjonalnej, orzecznictwa, ulg i uprawnień, możliwości leczenia i rehabilitacji medycznej, edukacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz możliwości uzyskania pomocy	liczba udzielonych informacji	3658	3488	1642	MOPS	środki PFRON 2009 r. – 93.353 zł, 2010 r. – 90.307 zł budżet samorządowy 2011 r. – 23.518 zł

	finansowej ze środków PFRON. Poradnictwo i wszelkie informacje przekazywane odbiorcom drogą elektroniczną, korespondencyjną za pośrednictwem poczty i osobiście, a także przez kolportaż ulotek i informatorów.						
5.2.	Aplikowanie projektów na rzecz poprawy i wzmocnienia funkcjonowania osób niepełnosprawnych						
5.2.1.	W ramach otwartego konkursu ofert ogłoszonego przez ROPS w Białymstoku i Urząd Marszałkowski w Białymstoku, lokalne stowarzyszenie uzyskało środki finansowe, w partnerstwie z samorządem Miasta Suwałki, na wsparcie działań na rzecz kobiet z chorobami nowotworowymi.	liczba projektów	0	0	2	Klub Kobiet po Mastektomii „Amazonka”	4600 zł - ROPS w Białymstoku, 300 zł – Urząd Marszałkowski w Białymstoku, 8000 zł – budżet samorządowy
5.2.2.	Pozyskano środki z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach POKL 2007-2013 na realizację Projektu „Od bierności do aktywności”, który zakładał 20% udział osób niepełnosprawnych W ramach programu obejmowano osoby niepełnosprawne doradztwem zawodowym mającym na celu określenie predyspozycji zawodowych oraz objęcie stosownymi formami Aktywnej Integracji.	Liczba projektów	1	0	1	MOPS	EFS, budżet samorządowy, środki PFRON, Fundusz Pracy

Cel 6. Promocja, wzmacnianie i profilaktyka zdrowia lokalnej społeczności.

L.p.	Krótki opis działań	Wskaźniki	Liczbowe określenie wskaźników w latach			Realizatorzy	Źródła finansowania
			2009	2010	2011		
Kierunek 1: Profilaktyka w zakresie ochrony zdrowia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Suwałk							
1.1.	Realizacja programów edukacyjnych						
1.1.1.	Realizacja programu pn. „Szkoła rodzenia”.	liczba programów/ liczba uczestniczek	1/90	1/100	1/75	Urząd Miejski w Suwałkach, EuroStar – Bożena Kozłowska	budżet samorządowy: 2009 r. - 30.000 zł, 2010 r. - 40.000 zł, 2011 r. - 30.000 zł
1.1.2.	Realizacja programów wychowawczych/rekreacyjnych/sportowych	liczba programów	8	9	11	ŚHP w Suwałkach	środki własne

	jako sposobów na spędzanie czasu wolnego (turnieje sportowe, biwaki).						
1.1.3.	Realizacja programów edukacyjnych: 1."Szkoła bez papierosa". 2."Nie daj się oszukać - dopalacze to też narkotyki". 3."Spójrz inaczej, jestem OK.! Nie palę".	liczba uczestników	255 0 0	0 150 0	0 0 548	Placówki oświatowe	budżet samorządowy, środki własne
1.2.	Realizacja profilaktycznych programów zdrowotnych						
1.2.1	Realizacja programu „Matko sprawdź krew swojemu dziecku” dla uczniów ostatnich klas suwalskich gimnazjów.	liczba przebadanych uczniów	699	544	521	Urząd Miejski w Suwałkach, NZOZ Medyczne Laboratorium Diagnostyczne „NovaLab”	budżet samorządowy: 2009 r.-8.178,30 zł, 2010 r.-6.528,00 zł, 2011 r. -8.336,00 zł
1.2.2.	Realizacja programu pierwotnej profilaktyki raka szyjki macicy dla mieszkanki Suwałk w wieku 13 lat.	liczba zaszczepionych dziewcząt	0	100	90	Urząd Miejski w Suwałkach, NZOZ „Prymus” Sp. z o.o.	budżet samorządowy 2010 r. -61.056,66 zł, 2011 r. -36.720,00 zł
1.2.3.	Realizacja programu polegającego na przeprowadzeniu profilaktycznych szczepień przeciwko grypie dla mieszkańców Suwałk powyżej 75 roku życia..	liczba zaszczepionych osób	529	146	0	Urząd Miejski w Suwałkach, 2009 r. – NZOZ „Prymus” Sp. z o.o. 2010 r. – NZOZ Przychodnia POZdrowie	budżet samorządowy: 2009 r. -12.663 zł, 2010 r. - 3.650 zł
1.2.4.	Realizacja programu polegającego na przeprowadzeniu profilaktycznych szczepień przeciwko grypie dla mieszkańców Suwałk powyżej 70. roku życia.	liczba zaszczepionych osób	0	0	622	Urząd Miejski w Suwałkach, NZOZ „Prymus” Sp. z o.o.	budżet samorządowy: 2011 r.- 9.330 zł
1.2.5.	Realizacja programów antynikotynowych/antyalkoholowych/promujących zdrowy styl życia: biwaki survivalowe (2-3 dni), cykle imprez sportowych typu „sport jest fajny”, spływy kajakowe (2-3 dni).	liczba programów	1	1	3	ŚHP w Suwałkach	środki własne
Kierunek 2. Wspieranie działań zmierzających do rozwoju ośrodków opieki długoterminowej i krótkoterminowej							
2.1.	Wspieranie rozwoju opieki paliatywnej, hospicyjnej, stacjonarnej i środowiskowej						
2.1.1.	Prowadzenie Hospicjum Stacjonarnego i Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego.	liczba osób objętych opieką	20	20	20	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Paliatywnej	Samorząd wojewódzki, NFZ, środki własne

2.2.	Wykorzystanie istniejącej bazy łóżek pielęgnacyjno-opiekuńczych i opiekuńczo-leczniczych w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Paliatywnej						
2.2.1.	Prowadzenie Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego.	liczba miejsc	12	12	12	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Paliatywnej	Samorząd wojewódzki, NFZ, środki własne
Kierunek 3. Rozwój rehabilitacji leczniczej							
3.1.	Wspieranie leczenia ambulatoryjnego i stacjonarnego						
3.1.1.	Świadczenia rehabilitacyjne w warunkach ambulatoryjnych.	liczba placówek	2	2	2	SP ZOZ Ośrodek Rehabilitacji, NZOZ Medetrina, B. Nowacka, K. Nowacki	NFZ
3.1.2.	Świadczenia rehabilitacyjne w warunkach stacjonarnych.	liczba placówek	1	1	1	SP ZOZ Ośrodek Rehabilitacji	NFZ
3.2.	Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego i środków ortopedycznych						
3.2.1.	Zakup materaca rehabilitacyjnego i sprzętu do gabinetu rehabilitacyjnego.	liczba osób	0	0	1	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Paliatywnej	NFOZ
3.2.2.	Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów (aparaty słuchowe, wózki, kule, buty ortopedyczne, protezy kończyn, pieluchojednostki, cewniki, materace przeciwodleżynowe, soczewki, itp.).	liczba osób	693	653	773	MOPS, NFZ	środki PFRON 2009 r. - 279.636 zł, 2010 r. - 231.027 zł, 2011 r. - 294.533 zł budżet samorządowy 2010 r. 144.275 zł
3.2.3.	Dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego dla stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych.	liczba podmiotów	1	2	2	MOPS	środki PFRON 2009 r. - 14.939 zł, 2010 r. - 19.404 zł, 2011 r. - 17.100 zł
3.3.	Zorganizowanie profesjonalnej wypożyczalni podstawowego sprzętu rehabilitacyjnego	liczba wypożyczalni i rodzaj sprzętu				ngo, jst	budżet samorządowy, środki zewnętrzne
Kierunek 4. Rozwój i koordynacja poradnictwa leczniczego							
4.1.	Udostępnianie informacji o możliwościach uzyskania określonych świadczeń zdrowotnych na terenie miasta						
4.1.1.	Informacja na temat zabezpieczenia świadczeń zdrowotnych na	strona internetowa	1	1	1	Urząd Miejski	w ramach bieżącej

	terenie Miasta Suwałk, na podstawie umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartych przez Podlaski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.	Urzędu Miejskiego w Suwałkach				w Suwałkach	działalności
4.1.2	Informacje umieszczone na stronie internetowej Opieki Paliatywnej w Suwałkach oraz telefonicznie.	strona internetowa Opieki Paliatywnej w Suwałkach, telefonicznie	1	1	1	SP ZOP	środki własne
4.1.3.	Udostępnianie informacji o możliwościach uzyskania określonych świadczeń zdrowotnych na terenie miasta.	strona internetowa Centrali NFZ i strona POW NFZ Przewodnik pacjenta - forma papierowa wydawana na każdy rok kalendarzowy Vademecum	1	1	1	NFZ	wydatki bieżące
Kierunek 5. Wspieranie przedsięwzięć promujących zdrowy styl życia							
5.1.	Organizacja imprez sportowo rekreacyjnych, kampanie zdrowotne						
5.1.1.	Realizacja projektu pn. „Lżej przez życie”, polegającego na aktywizacji ruchowej i zwalczaniu nadwagi. Realizacja projektu trwa przez cały rok, zajęcia odbywają się systematycznie 3 razy w tygodniu.	liczba zajęć	3 x w tyg.	3 x w tyg.	3 x w tyg.	Miejskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej	budżet samorządowy 2009 r. – 3.320 zł, 2010 r. - 4.000 zł, 2011 r. - 4.000 zł środki własne stowarzyszenia 2009 r.- 63.799 zł, 2010 r.- 24.677 zł, 2011 r.- 24.583 zł
5.1.2.	Realizacja projektu pn. „Ćwicz i baw się razem z nami – Morsami” polegającego na cyklu kąpeli w zimnej wodzie naturalnych zbiorników wodnych.	liczba spotkań	0	0	11	Suwałskie Stowarzyszenie Morsów „Bobyry”	budżet samorządowy 2011 r. - 2000 zł, środki własne Stowarzyszenia 2011 r. - 641 zł
1.3	Organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych: mecze futsalu, piłki nożnej, kometki, bilarda, darta, piłkarzyków, tenisa stołowego, wyjścia do Aquaparku, do kręgielni, na lodowisko, na stok narciarski.	liczba imprez	17	15	30	ŚHP w Suwałkach	środki własne

5.1.4.	Organizacja Integracyjnego Biegu Ulicznego, który jest działaniem w obrębie promocji zdrowego stylu życia, jak również w kierunku upowszechniania edukacji zdrowotnej i integracji między - pokoleniowej. Celem Integracyjnego Biegu Ulicznego jest krzewienie kultury fizycznej oraz propagowanie wzorców aktywnego spędzania czasu, jak również przelamywanie izolacji i monotonii życia osób niepełnosprawnych, a także integracja ze środowiskiem lokalnym.	liczba imprez (liczba uczestników)	1/400	1/400	1/350	Stowarzyszenia Przyjaciół DPS „Kalina” w partnerstwie z DPS „Kalina”	budżet samorządowy 2009 r. - 1.000 zł, 2010 r. - 1.000 zł, 2011 r. - 2.000 zł środki własne stowarzyszenia 2009 r. - 1.820,27 zł, 2010 r. - 448,45 zł, 2011 r. - 1.159,59 zł
5.2.	Kampanie prozdrowotne						
5.2.1.	Obchody Światowego Dnia Walki z Cukrzycą połączone z bezpłatnym badaniem poziomu cukru we krwi, ciśnienia tętniczego i poradami diabetologa.	liczba kampanii	1	1	1	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków	sponsorzy
5.2.2.	Obchody Suwalskiego Dnia Profilaktyki Nowotworowej połączone z marszem ulicami Suwałk, konferencją z udziałem lekarzy, rozdawaniem ulotek o potrzebie poddania się badaniom profilaktycznym.	liczba kampanii	0	1	1	Wyższa Szkoła Suwalsko – Mazurska im. Papieża Jana Pawła II w Suwałkach oraz Klub Kobiet po Mastektomii „Amazonka”	środki własne uczelni
5.2.3.	Współdziałanie w konferencji poświęconej profilaktyce prozdrowotnej oraz zorganizowanie wystawy „Życie jest bezcennym darem”.	liczba imprez	0	1	0	POW NFZ, Urząd Miejski w Suwałkach	
5.2.4.	Zorganizowanie akcji „Mamo jesteś potrzebna” – przekazano malowanki - laurki z zaproszeniem do korzystania z bezpłatnych badań cytologicznych do suwalskich przedszkoli i szkół.	liczba imprez	1	1	0	POW NFZ, placówki oświatowe	

Cel 7. Zapewnienie warunków umożliwiających realizację celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

L.p.	Krótki opis działań	Wskaźniki	Liczbowe określenie wskaźników w latach			Realizatorzy	Źródła finansowania
			2009	2010	2011		
Kierunek 1: Upowszechnianie dokumentu							
1.1.	Umieszczanie na stronie internetowej						
1.1.1.	Dokument Strategii został umieszczony na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Suwałkach i www.mops.suwalki.pl .	liczba informacji	2	2	2	UM, MOPS	wydatki bieżące
1.2.	Informacja na tablicy ogłoszeń o możliwości dostępu do strony						
1.2.1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na tablicy ogłoszeń publikuje w sposób ciągły dane elektroniczne (e-mail, strona internetowa).	liczba informacji	1	1	1	MOPS	wydatki bieżące
Kierunek 2. Stwarzanie warunków umożliwiających realizację celów strategii							
2.1.	Wdrażanie Rocznych Programów Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi						
2.1.1.	Corocznie Miasto Suwałki we współpracy z organizacjami pozarządowymi opracowuje roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Projekt Programu poddawany był konsultacji publicznej, a następnie przyjmowany przez Radę Miejską w Suwałkach.	liczba programów	1	1	1	UM we współpracy z ngo działającymi na rzecz mieszkańców miasta	wysokość zaangażowanych środków z budżetu samorządowego oraz środków zewnętrznych wskazana w pkt. 3.2.
2.2.	Wdrażanie Rocznych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii						
2.2.1.	Corocznie opracowywany i przyjmowany przez Radę Miejską jest Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania narkomanii w Suwałkach.	liczba programów	1	1	1	UM	budżet samorządowy: 2009 r. - 821.155,54 zł, 2010 r. - 1.097.267,95 zł, 2011 r. - 1.186.178,00 zł
2.3.	Wdrażanie projektów systemowych						

2.3.1.	Realizowano projekty systemowe w ramach POKL 2007-2013 współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego skierowanego do osób bezrobotnych, niepełnosprawnych i wychowanków zastępczych form opieki w wieku 15-25 lat zagrożonych wykluczeniem społecznym.	liczba projektów	1	0	1	MOPS	EFS, budżet samorządowy, Fundusz Pracy, PFRON
2.4.	Promowanie i inicjowanie lokalnych programów obejmujących działania prowadzące do osiągnięcia celów strategicznych						
2.4.1.	Opracowanie i realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Suwałkach do 2016 r.	liczba realizowanych programów	1	1	2	UM, jst., ngo, PUP, jednostki ochrony zdrowia	w ramach bieżącej działalności
2.4.2.	Opracowanie i realizacja Programu Integracji Społecznej i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych do 2016 r., będącego kontynuacją poprzednio funkcjonującego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Suwałki na lata 2006-2010.	liczba programów	1	1	1	UM, jst., ngo, PUP, jednostki ochrony zdrowia	w ramach bieżącej działalności
2.4.3.	Opracowanie i współrealizacja Program Ochrony Zdrowia Psychicznego mieszkańców Suwałk do 2015 r.	liczba programów	0	0	1	UM, jst., ngo, PUP, jednostki ochrony zdrowia	środki własne i zewnętrzne
2.5.	Tworzenie programów i projektów mających na celu pomoc mieszkańcom miasta dostosowanych do zgłaszanych/diagnozowanych potrzeb						
2.5.1.	Opracowywano i realizowano projekty z zakresu „Opieki nad dzieckiem i rodzina”, „Ośrodki Informacji Osób Niepełnosprawnych” „Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” i Rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie”.	liczba programów	3	3	4	MOPS	budżet samorządowy, budżet centralny, PFRON
2.5.2.	Miasto Suwałki udzieliło wsparcia organizacyjnego w przeprowadzeniu akcji informacyjno-szkoleniowej w ramach projektu pn. „Chcemy zobaczyć żółte psy i usłyszeć numery autobusów”. Wiedza, przekazana w trakcie szkolenia przez tyfologów Polskiego Związku Niewidomych przedstawicielom instytucji publicznych, służy tworzeniu przyjaznej przestrzeni publicznej dla ludzi	liczba programów	1	0	0	UM, Polski Związek Niewidomych, PGK, MDI	w ramach bieżącej działalności

	niewidomych i słabo widzących.						
Kierunek 3. Monitoring strategii							
3.1.	Powołanie zespołu monitorującego i wspierającego działania wszystkich służb pomocowych						
3.1.1.	Powołano Zespoły problemowe do opracowania aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006-2015, która została zaktualizowana w 2010 r.	zarządzenie prezydenta uchwała rady miejskiej		1 1		przedstawiciele instytucji z obszaru polityki społecznej	wydatki bieżące
3.2.	Sprawozdawczość roczna jednostek z realizacji zadań publicznych zleczanych ngo						
3.2.1.	Corocznie sporządzana jest zbiorcza informacja z realizacji powierzonych i wspieranych z budżety samorządowego zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe działające w następujących obszarach: - pomocy społecznej, - ochrony zdrowia oraz działań na rzecz osób niepełnosprawnych, - nauki, edukacji, oświaty i wychowania, - kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji, - krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, - Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, - kultury fizycznej i sportu.	Informacja z realizacji Programu Współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	1	1	1	ngo, z którymi zostały zawarte umowy na realizację zadań publicznych	budżet samorządowy 2009 r. – 1.576.255 zł, 2010 r. - 1.719.582,89 zł, 2011 r. - 1.987.622,65 zł środki własne ngo i z innych źródeł 2009 r. – 3.229.394 zł, 2010 r. - 3.267.507,51 zł, 2011 r. - 2.781.673,38 zł
3.3.	Informacja z częściowej realizacji strategii przedstawiona Radzie Miejskiej za lata 2009-2011						
3.3.1.	Przystępując do opracowania częściowego sprawozdania MOPS wystąpił z prośbą do 24 instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej na terenie naszego miasta o sporządzenie informacji w układzie tabelarycznym zgodnie z przyjętym dokumentem strategicznym. Odpowiedzi udzieliło 18 podmiotów.	informacja			1	MOPS we współpracy z jednostkami realizującymi zadania	wydatki bieżące

Słowniczek skrótów:

1. UM – Urząd Miejski,
2. jst. – jednostki samorządu terytorialnego,
3. PUP- Powiatowy Urząd Pracy,
4. MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach,
5. CIS/KIS – Centrum Integracji społecznej /Klub Integracji Społecznej,
6. MPIPS –Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej,
7. POKL –Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
8. EFS – Europejski Fundusz Społeczny,
9. OHP – Ochotniczy Hufiec Pracy,
10. PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
11. FP – Fundusz Pracy,
12. WUP – Wojewódzki Urząd Pracy,
13. CEiPM – Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży,
14. ZBM – Zarząd Budynków Mieszkalnych,
15. PP-P – Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna,
16. PZON- Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
17. ŚHP – Środowiskowy Hufiec Pracy
18. OA-O – Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy,
19. DPS – Dom Pomocy Społecznej,
20. MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
21. WK Wojewódzka Komenda,
22. KMP – Komenda Miejska Policji,
23. ngo – organizacje pozarządowe,
24. PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
25. POW – Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza,
26. TPD – Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
27. FRP – Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości,
28. SOSW – Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy,
29. PGK – Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej,
30. NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej,
31. NFZ - Narodowy Fundusz Zdrowia,
32. SP ZOP – Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Paliatywnej
33. MDI – Miejska Dyrekcja Inwestycji

